

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE PODHORANY ZADANIE NÁVRH

Schvaľovacia doložka:

Označenie schvaľovacieho orgánu: Obecné zastupiteľstvo v Podhoranoch

Číslo uznesenia a dátum schválenia: .....

Oprávnená osoba: Štefan Dadej – starosta obce: .....

apríl 2024

Obstarávateľ : **Obec PODHORANY**
Obecný úrad Podhorany
Podhorany 106, 082 12 Kapušany
Zastúpený : Štefan Dadej – starosta obce
IČO : 00 327 611
DIČ : 2021225657

Spracovateľ : **Sloval Medical Company, a.s.**
Duchnovičovo nám. č. 1, 080 01 Prešov
Zastúpený : Ing. arch. Jozef Kužma – predseda
predstavenstva
IČO : 36486264
DIČ : 2021813244

Hlavný riešiteľ : Ing. arch. Jozef Kužma
Číslo osvedčenia : 1203 AA

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacích dokumentácii obcí a regiónov podľa § 2a zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je Ing. Iveta Sabaková s registračným číslom preukazu 405 vydaného Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky dňa 26.04.2021.

OBSAH:

1.	Dôvody na obstaranie územného plánu	4
2.	Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúceho rozvojový program obce	4
3.	Požiadavky na riešenie územia obce	5
3.1.	Vymedzenie riešeného územia obce	5
3.2.	Požiadavky na riešenie záujmového územia obce	5
4.	Základné demografické údaje o obci	5
5.	Požiadavky na ochranu prírodných hodnôt, chránených území a kultúrneho dedičstva	6
5.1.	Ochrana prírodných hodnôt územia obce	6
5.2.	Ochrana kultúrnohistorických hodnôt	7
6.	Požiadavky vyplývajúce zo záväzných častí schváleného Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja vzťahujúce sa k riešenému územiu	8
7.	Zhodnotenie významu riešenej obce v štruktúre osídlenia	16
8.	Základné sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	17
9.	Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania územia obce	17
9.1.	Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce	17
9.2.	Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce	18
10.	Požiadavky na riešenie funkčného využívania územia obce	18
10.1.	Požiadavky na riešenie obytného územia	18
10.2.	Požiadavky na riešenie občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	19
10.3.	Koncepcia rozvoja hospodárskej základne	21
10.3.1.	V oblasti ťažby nerastných surovín	21
10.3.2.	V oblasti poľnohospodárstva	21
10.3.3.	V oblasti lesného hospodárstva	21
10.3.4.	V oblasti priemyselnej a remeselnej výroby a skladového hospodárstva	21
10.4.	Koncepcia rozvoja plôch zelene	21
10.5.	Koncepcia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu	22
11.	Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia	23
11.1.	Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia	23
11.2.	Požiadavky na riešenie dopravy	23
11.3.	Požiadavky na riešenie vodného hospodárstva	27
11.3.1.	Zásobovanie vodou	27
11.3.2.	Odkanalizovanie	28
11.4.	Požiadavky na riešenie zásobovania energiami	28
11.4.1.	Elektrická energia	28
11.4.2.	Plyn	30
11.4.3.	Teplo	30
11.5.	Požiadavky na riešenie telekomunikačných a informačných sietí	31
11.5.1.	Telefonizácia	31
11.5.2.	Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia	31
12.	Ochranné pásma	31
13.	Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny	33
14.	Požiadavky z hľadiska životného prostredia	34
15.	Požiadavky na riešenie odpadového hospodárstva	35
16.	Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu	36
17.	Požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva	36
18.	Požiadavky na riešenie vymedzených častí obce, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny	38
19.	Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	38
20.	Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby	38
21.	Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu	38

1. Dôvody na obstaranie územného plánu

Obec Podhorany v súčasnosti nemá pre svoj ďalší rozvoj žiadnu vhodnú platnú územnoplánovacia dokumentáciu. Územný plán Prešovského samosprávneho kraja nerieši lokálny charakter územia, preto je potrebné vypracovať územný plán obce, aby bolo možné podrobne definovať väzby jednotlivých funkčných plôch celého územia obce, stanoviť rozsah a potreby infraštruktúry v kontexte širších vzťahov regiónu. Zabezpečenie týchto zámerov však nemožno realizovať bez cieľavedomej činnosti využívateľov územného plánu obce, ktorá by mala formou rozvojových programov v spolupráci so štrukturálnymi fondmi Európskej únie podnietiť iniciatívu domáceho obyvateľstva. Potreba vypracovať Územný plán obce Podhorany ako dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, zdôvodňujúceho jeho obstaranie, vyplýva z toho, že:

- je základným nástrojom pre obec na riadenie celého investičného procesu v obci počas platnosti územného plánu obce,
- umožňuje priechodnosť investičných zámerov, to znamená konkrétnej povoloňovacej činnosti navrhutej v územnom pláne pri následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení,
- je záväzným podkladom pre koordináciu zámerov výstavby v území,
- je záväzným podkladom pre projektovanie dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci,
- umožňuje realizovať v obci také stavby verejnoprospešného charakteru, kde nie je daný súhlas vlastníkov pozemkov s ich výstavbou, a to tým, že vymedzí verejnoprospešné stavby v danom území v zmysle stavebného zákona.

Územný plán obce Podhorany bol objednaný obcou Podhorany v decembri 2023 z dôvodu jeho absencie a aktuálnej potreby pre dlhodobiešie a operatívne rozhodovanie pri riadení a usmerňovaní obce. Pre potreby vypracovania nového územného plánu boli v marci 2024 spracované prieskumy a rozbor.

Zadanie pre územný plán obce je spracované v zmysle zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a v rozsahu ustanovení vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obce

Hlavným cieľom riešenia územného plánu obce Podhorany bude prehodnotenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce, návrh vhodného usporiadania funkčných plôch z pohľadu perspektívneho rozvoja sídla. Navrhované zámery je potrebné zosúladiť s územným systémom ekologickej stability. V návrhu územného plánu obce v súlade s územným plánom Prešovského samosprávneho kraja je potrebné:

- riešiť funkčné a komunikačné väzby na základe jestvujúceho stavu a navrhnúť funkčné využitie pozemkov,
- plochy výstavby navrhnúť v priamej nadväznosti na zastavané územie obce,
- navrhnúť možnosti rozvoja obytnej zástavby predovšetkým vo východnej, južnej, západnej a severozápadnej časti obce a v prielukách,
- vyhodnotiť stav a úroveň občianskej vybavenosti a navrhnúť plochy pre občiansku vybavenosť a sociálnu infraštruktúru aj s možnosťou kombinácie s navrhovanými plochami bývania,
- plochy rekreácie umiestniť v severnej časti územia, v západnej časti územia riešiť plochu záhradkárskych lokalít a v južnej časti územia rozšírenie lokality rekreačných chatiek,
- navrhnúť možnosti rozvoja priemyselnej výroby a skladového hospodárstva v západnej časti na plochách bývalého hospodárskeho dvora,
- navrhnúť plochu pre zberný dvor odpadov,
- zapracovať požiadavky na dopravnú vybavenosť vyplývajúce z nadradenej dokumentácie,
- riešiť dopravnú a technickú vybavenosť na úrovni obce,
- vytvoriť podmienky pre zriadenie pracovných príležitostí návrhom výrobných zón,
- navrhnúť plochy pre náhradné výsadby v súlade s krajinnoekologickým plánom,
- akceptovať jestvujúcu kostru územného systému ekologickej stability,
- navrhnúť opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- navrhnúť opatrenia vyplývajúce zo záujmov obrany štátu,
- navrhnúť opatrenia protipožiarnej ochrany a ochrany územia pred povodňami,
- vypracovať vyhodnotenie použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske využitie,

- špecifikovať regulatívy na zmenu stavebného fondu pre občiansku vybavenosť,
- navrhnuť regulačné prvky pre priestorové a architektonické riešenie,
- vymedziť verejnoprospešné stavby.

Obec nemá viac ako 2000 obyvateľov a preto nie je potrebné spracovať v zmysle § 21 odstavca 2 stavebného zákona koncept územného plánu obce. Bilančným rokom Územného plánu obce bude rok 2040. Územný plán obce Podhorany je nutné spracovať v rozsahu ustanovení platného stavebného zákona a súvisiacich predpisov o územnoplánovacích dokumentáciách obce.

3. Požiadavky na riešenie územia obce

3.1. Vymedzenie riešeného územia obce

Pre riešenie územného plánu obce Podhorany riešené územie obce je vymedzené jeho katastrálnymi hranicami. Takto vymedzené územie má rozlohu 711 ha.

Obec Podhorany patrí v rámci okresu Prešov do skupiny malých obcí. Hustota obyvateľstva v riešenom území je nižšia ako dosiahnutá priemerná hodnota v okrese Prešov patriacom medzi okresy s najvyššou hustotou obyvateľstva v rámci Slovenskej republiky.

3.2. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce

Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru a zamestnanosť.

Katastrálne územie obce Podhorany je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Tulčík, Fulianka, Kapušany a Chmeľovec a obcou Lopúchov v Bardejovskom okrese.

Obec sa nachádza v severovýchodnej časti okresu Prešov.

Prípadné návrhy súvisiace so záujmovým územím budú riešené len na katastrálnom území obce.

4. Základné demografické údaje o obci

4.1. Údaje o obyvateľstve

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľstva v obci Podhorany 1869 – 2022:

rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996	2001	2005
počet obyvateľov	331	242	278	292	362	555	580	624	674	691

pokračovanie:

rok	2010	2015	2020	2022
počet obyvateľov	746	791	849	879

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Od začiatku sledovaného obdobia, od roku 1869 do roku 1890 mal demografický vývoj obyvateľstva klesajúcu a potom neustále stúpajúcu tendenciu, ktorá sa ani v súčasnosti prakticky nemení, čo odráža dobré ekonomické pomery.

Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde boli analyzované na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 2021 za obec, podľa ktorého mala obec Podhorany 857 trvale bývajúcich obyvateľov a z toho bolo 19,8 % v predproduktívnom, 68,8 % v produktívnom a 11,3 % vo veku poproduktívnom. Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov bolo v obci 440 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo činí 51,3 % z celkového počtu obyvateľov.

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo v obci Podhorany slovenskej národnosti 89,72%. Z hľadiska náboženského vierovyznania absolútne prevláda rímskokatolícke náboženstvo 84,95% s minimálnym zastúpením evanjelického a.v., gréckokatolíckeho náboženstva a obyvateľov bez vyznania s podielom 5,48%.

4.2. Údaje o bytoch

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 mala obec Podhorany spolu 223 domov, z toho 202 rodinných domov a 1 bytový dom, neobývaných bolo 20 rodinných domov. Počet bytov bol 229, z toho 203 byty v rodinných domoch a 6 byty v bytových domoch, neobývaných bolo 20 bytov. Podľa počtu trvale bývajúcich obyvateľov pripadalo na jeden byt 3,74 osôb.

Z výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov vyplýva, že domácnosti obyvateľov obce mali v roku 2021 štandard vybavenia zrovnateľný s okresným priemerom pri vyššej plošnej úrovni bývania.

5. Požiadavky na ochranu prírodných hodnôt, chránených území a kultúrneho dedičstva

5.1. Ochrana prírodných hodnôt územia obce

Významnosť krajinných štruktúr v rámci riešeného územia je determinovaná stabilitou štruktúr. Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavuje diferenciaciu územia podľa vybraných kritérií. Na základe tejto klasifikácie bola získaná priemerná hodnota stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušania ekologických väzieb v riešenom katastrálnom území. V závislosti od podielu lesných spoločenstiev a iných stabilnejších prvkov v krajine má územie priemerný stupeň ekologickej stability – hodnota 2,82, čo predstavuje územie s nízkou až priemernou ekologickou stabilitou.

Z uvedeného vyplýva možnosť v rámci koncepcného návrhu územného systému ekologickej stability posilniť ekologicky významnejšie štruktúry v katastri a prispieť k zvýšeniu biodiverzity najmä na ekologicky nestabilnej ornej pôde a v rámci i v zázemí zastavaného územia.

Z hľadiska súčasnej krajinnnej štruktúry a využívania územia, riešené územie má nízky podiel krajinných prvkov s ekostabilizačnou hodnotou. Z hľadiska rozmiestnenia je možné hovoriť o ich nerovnomernom rozložení. Na väčšine katastrálneho územia obce prevláda poľnohospodárska krajina s približne rovnomerným zastúpením ornej pôdy a plôch trvalých trávnych porastov. V severnej časti dominuje lesná prírodná krajina.

Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia majú lesné pozemky iba viac ako štvrtinové zastúpenie (27,5 %), čo klasifikujeme, vzhľadom na fyzickogeografické podmienky katastrálneho územia, ako nedostatočné; trvalé trávne porasty tvoria menej ako štvrtinu tohto územia (24,5 %), vodné plochy 2,1 % plochy katastrálneho územia, čo spolu predstavuje 54,1 % plochy riešeného územia. Sumárne majú tieto ekologicky stabilné krajinné prvky v území priemerné zastúpenie.

Vysoké zastúpenie má orná pôda zaberajúca 36,9 % plochy, priestorovo rozčlenená lokalizovaná, s výnimkou severnej časti, po celom území. Negatívom z hľadiska stupňa antropickej záťaže na prírodné prostredie je relatívne vysoké zastúpenie zastavaných plôch zaberajúcich 4,6 % plochy riešeného územia, pričom ho možno označiť za sídlo s malým výskytom sídelnej zelene (nedostatok vnútornej i okolitej sídelnej zelene). Zastúpenie ostatných krajinných prvkov (záhrady a ovocné sady, ostatné plochy) v riešenom území plošne a možno charakterizovať ako významné, pričom súhrne zaberá cca 4,4 % plochy.

Celé katastrálne územie je zaradené do 1. stupňa územnej ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Z hľadiska širších vzťahov má riešené územie väzby na okolité priestory s významnými záujmami ochrany prírody.

V riešenom území obce Podhorany sa nenachádza žiadna lokalita sústavy území európskeho významu. Do riešeného územia nezasahuje svojím územím žiadne navrhované vtáčie územie.

Najbližšie v okolí je lokalizované chránené vtáčie územie Slanské vrchy, ktoré je v pôsobnosti Regionálneho strediska štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky Prešov. Priamo v katastrálnom území obce Podhorany nie sú registrované žiadne významné národné, regionálne ani lokálne mokrade. V okolí vodných tokov sa nachádzajú vlhké lúky menšieho rozsahu, významné sú aj občasne zaplavované plochy v inundačnom území.

V k.ú. Podhorany sú evidované ŠOP SR prírodné biotopy európskeho významu:

- Nížinné a podhorské kosné lúky
- Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
- Dobovo-hrabové lesy karpatské

Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR (GNÚSES). Schválený GNÚSES (1992) vyčlenil v okolí riešeného územia biocentrá nadregionálneho významu (NRBc) Čergov a Stráže. Do záujmového územia vstupuje na severe biokoridor nadregionálneho významu (NRBk) Tri chotáre – Lysá hora.

Podľa návrhu R-ÚSES okresu Prešov sa v k. ú. Podhorany nachádzajú prvky ÚSES

- Regionálne biocentrum RBc17 – Haľagoš (navrhované)
- Regionálny biokoridor RBk19 – Kapušiansky hradný vrch – Haľagoš (navrhované)

Pri riešení územného plánu je potrebné:

- Vo výkrese ochrany prírody a krajiny vyznačiť prvky ÚSES vrátane miestnej úrovne a vyznačiť plochy s prírodnými biotopmi európskeho a národného významu.

- Prvky ÚSES na všetkých úrovniach akceptovať ako záujmové územia ochrany prírody – ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia.
- Pozdĺž pobrežných pozemkov vodných tokov (t. j. v nadväznosti na plochu pobrežných pozemkov – 10/5m) zachovať disponibilné plochy pre doplnenie sprievodnej a brehovej vegetácie, predovšetkým mimo t.č. vymedzeného zastavaného územia.
- Odporúča sa neumiestňovať v alúviách vodných tokov zástavbu, ktorá by následne vyžadovala realizáciu technických protipovodňových opatrení/stavieb a v enklávach podmáčaných a zamokrených plôch v ostatnom území vylúčiť návrhy na stavebnú činnosť a iné zásahy.
- Navrhnuť plochy na realizáciu náhradnej výsadby za asanované dreviny.
- Stabilizovať plochy so skupinovou a líniovou nelesnou drevinovou vegetáciou v extraviláne a tieto vymedziť ako plochy s ekostabilizačnou funkciou.

5.2. Ochrana kultúrnohistorických hodnôt

Historický vývoj osídlenia

Obec založili v 12. storočí hraničiari. Spomína sa rok 1283, keď ju kráľ daroval zemanom, bývalým hájnikom kráľovských lesov. Obec je písomne doložená z roku 1283. V roku 1300 obec patrila panstvu Šebeš Šebastová a neskôr viacerým zemepánom. Rozdelenie potočnej radovej zástavby obce na Nižný a Vyšný Ašgút sa ujalo v roku 1828 a trvalo do 20. storočia.

Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a tkali konopné plátno. V rokoch 1880–1890 sa mnohí vysťahovali. Aj po roku 1918 sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárstvom, niektorí prácou v lesoch. Časť obyvateľstva pracovala v priemyselných podnikoch Košíc a Prešova.

Ešte začiatkom 20. storočia tu boli stupy na lámanie konopnej byle. V polovici 20. storočia vyrábala J. Hirkala figurálne dlabané úle, zvané dlabáky. Obec bola súčasťou Šarišskej župy.

Kultúrne pamiatky

Na území obce Podhorany v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok nie sú zapísané žiadne národné kultúrne pamiatky, avšak boli vypracované podklady pre vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky:

- **Hrobka rodiny Both** z 2. pol. 19. storočia, nachádzajúca sa na pozemku parcely KN-C č. 339/1,
- **Kaplnka pohrebna Rodiny Körtyvélyessy** zo začiatku 20. storočia, nachádzajúca sa na pozemku parcely KN-C 339/1

Vlastník vecí, ktorá je predmetom konania o vyhlásení za kultúrnu pamiatku, je povinný od doručenia oznámenia o začatí konania o vyhlásení veci za kultúrnu pamiatku chrániť vec pred poškodením, zničením, stratou, odcudzením alebo vývozom z územia Slovenskej republiky a oznámiť pamiatkovému úradu každú zamýšľanú alebo uskutočnenú zmenu jej vlastníctva (§15 ods. 4 pamiatkového zákona).

Pozornosť pamiatkovej ochrany si zaslúži aj stavba kúrie z 19. storočia a voľne stojace kríže na území obce, ktoré sú vždy pamätníkmi miestnych udalostí v histórii obce a aj keď nie sú zapísané v zozname pamiatkového fondu kultúrnych pamiatok sú súčasťou kultúrneho dedičstva obce a ako takým je im potrebné venovať primeranú ochranu a zveľaďovanie.

Obec si môže viesť v zmysle § 14 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu evidenciu pamätihodností obce.

Do evidencie pamätihodností možno zaradiť nehnuteľné a hnutel'né veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie múky, kríže a iné objekty viažuce sa k histórii obce. Krajský pamiatkový úrad Prešov na požiadanie poskytne obci metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce.

Archeologické náleziská

V katastrálnom území obce Podhorany sú v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk evidované archeologické lokality:

- **Historické jadro obce** – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci k roku 1283),
- **Poloha Chotárka – Stredný mlyn** – čiastkovo skúmané sídlisko z mladšej doby kamennej a doby bronzovej,
- **Poloha Lavostranná terasa Dlhého potoka – Stredný mlyn** – (v staršej evidencii ako Boľava) – sídlisko z mladšej doby kamennej a doby bronzovej, sídliskový objekt z vrcholného stredoveku.

Ojedinelé a bližšie nelokalizované náleziská:

- Západne až severozápadne od intravilánu

Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad Prešov, ktorý v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní. Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom, pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

Stavebník je povinný počas realizácie zemných prác oznámiť každý archeologický nález (vec pamiatkovej hodnoty) Krajskému pamiatkovému úradu Prešov. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

6. Požiadavky vyplývajúce zo záväzných častí schváleného Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja vzťahujúce sa k riešenému územiu

Pri riadení využitia a usporiadania územia Prešovského kraja je potrebné riadiť sa záväznou časťou Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja, ktorá bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 77/2019, Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja dňa 26.08.2019, uznesením č. 269/2019, s účinnosťou od 06.10.2019.

V tomto zadaní, ktoré po schválení obecným zastupiteľstvom sa stane záväzným pre spracovanie územného plánu obce, sú premietnuté požiadavky vyplývajúce z jeho záväzných častí vzťahujúce sa k riešenému územiu.

Záväzná časť Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja (vybraná príslušná časť z plného znenia):

I. Záväzné regulatívy územného rozvoja Prešovského samosprávneho kraja

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie

1.1. V oblasti medzinárodných, celoštátnych a nadregionálnych vzťahov

1.1.3. Rozvíjať prešovsko – košické ťažisko osídlenia ako súčasť medzinárodného sídelného systému vo väzbe na ťažiská osídlenia Rzeszów a Miskolc.

1.2. V oblasti regionálnych vzťahov

1.2.1. Rozvoj Prešovského samosprávneho kraja vytvárať polycentricky vo väzbe na rozvojové

osi, centrá a ťažiska osídlenia v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.

- 1.2.2. Podporovať rozvoj centier osídlenia podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska v znení jeho zmien z roku 2011:
  - 1.2.2.1. 1. skupiny, 1. podskupiny – Prešov.
- 1.2.4. Podporovať ťažiská osídlenia podľa KURS:
  - 1.2.4.1. Prvej úrovne:
    - 1.2.4.1.1. Košicko – prešovské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu medzinárodného významu s dominantným postavením v Karpatom euroregióne.
- 1.2.5. Podporovať rozvojové osi podľa KURS:
  - 1.2.5.3. Tretieho stupňa:
    - 1.2.5.3.1. Šarišskú rozvojovú os:
      - Prešov – Bardejov – hranica s Poľskou republikou.
- 1.2.7. Sídelnú štruktúru kraja formovať ako kompaktný, vzájomne previazaný hierarchický systém osídlenia rešpektujúci prírodné, krajinné a historické danosti územia a rozvojové plochy umiestňovať predovšetkým v nadväznosti na zastavané územia.
- 1.2.8. Podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území predovšetkým v územiach intenzívnej urbanizácie založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka.
- 1.2.9. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrom podporou verejného dopravného a technického vybavenia.
- 1.2.13. Rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou.
- 1.2.17. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva vytvárať územnotechnické podmienky pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia.
- 1.2.18. Rešpektovať územnotechnické požiadavky na požiaru ochranu obyvateľstva.

1.3. V oblasti štruktúry osídlenia

- 1.3.1. Podporovať sídelný rozvoj vychádzajúci z princípov trvalo udržateľného rozvoja, zabezpečujúceho využitie územia aj pre nasledujúce generácie bez obmedzenia schopnosti budúcich generácií uspokojovať vlastné potreby.
- 1.3.2. Rešpektovať pri rozvoji osídlenia prírodné zdroje, poľnohospodársku pôdu, podzemné a povrchové zásoby pitnej vody, ako najvýznamnejšie determinanty rozvoja územia.
- 1.3.3. Územný a priestorový rozvoj orientovať prednostne na intenzifikáciu zastavaných území, na zvyšovanie kvality a komplexity urbánnych prostredí.
- 1.3.4. Prehodnotiť v procese aktualizácii ÚPN obcí navrhované nové rozvojové plochy a zároveň minimalizovať navrhovanie nových území urbanizácie.
- 1.3.5. Nerozvíjať osídlenie na územiach environmentálnych záťaží alebo v ich blízkosti.

2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva

2.1. V oblasti hospodárstva

- 2.1.5. Vytvárať podmienky kompaktného rozvoja obcí primárnym využívaním voľných, nezastavaných územných častí zastavaného územia obcí. Pri umiestňovaní investícií prioritne využívať revitalizované opustené hospodársky využívané územia (tzv. hnedé plochy – brownfield).

2.2. V oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva

- 2.2.1. Podporovať alternatívne poľnohospodárstvo a prírode blízke obhospodarovanie lesov v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability.
- 2.2.2. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy, jej využitie, aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie.
- 2.2.3. Zohľadňovať pri územnom rozvoji výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú poľnohospodárska a lesná pôda popri produkčnej funkcii plní.

- 2.3.** **V oblasti ťažby**
- 2.3.4. Usmerňovať ťažbu ťarkopieskov a s ňou súvisiacu dopravnú a technickú infraštruktúru, v súlade s ochranou pôdneho genofondu a životného prostredia a s vodohospodárskymi záujmami a záujmami obcí.
- 3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry**
- 3.1. V oblasti školstva**
- 3.1.1. Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení v závislosti na vývoji rastu/poklesu obyvateľstva v území obcí s intenzívnou urbanizáciou.
- 3.2. V oblasti zdravotníctva**
- 3.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania.
- 3.3. V oblasti sociálnych vecí**
- 3.3.2. Vybudovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb a vytvoriť sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi v závislosti na vývoji počtu obyvateľstva v území.
- 3.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry**
- 3.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.
- 3.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia najmä pre občiansku vybavenosť.
- 3.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno–rekreačného charakteru.
- 3.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo–telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v mestskom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva.
- 4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva**
- 4.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie. Podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany. V navrhovaných a existujúcich chránených územiach s 5. stupňom ochrany a v zónach A rešpektovať bezzásahový režim ochrany.
- 4.2. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus využitím:
- 4.2.2. Výhodného dopravného napojenia medzinárodného významu.
- 4.2.3. Rekreačných krajinných celkov (RKC) – Tatranský región (RKC Vysoké Tatry, RKC Belianske Tatry, RKC Spišská Magura, RKC Ľubické predhorie, RKC Kozie chrbty, RKC Ľubovnianska vrchovina), Spišský región (RKC Stredný Spiš a RKC Levočské vrchy), Šarišský región (RKC Čergov, RKC Bachureň – Branisko, RKC Slanské vrchy, RKC Busov, RKC Dukla), Hornozemplínsky región (RKC Domaša, RKC Nízke Beskydy, RKC Východné Karpaty, RKC Vihorlat).
- 4.6. Vytvárať územné a priestorové podmienky pre rozvoj služieb, produktov a centier cestovného ruchu s celoročným využitím.
- 4.8. Posudzovať individuálne územia vhodné pre rozvoj cestovného ruchu z hľadiska únosnosti rekreačného zaťaženia a na základe konkrétnych požiadaviek ochrany prírody a krajiny a krajinného obrazu.
- 4.17. V územných plánoch obcí minimalizovať zmenu funkcie opodstatnených plôch rekreácie a turizmu na inú funkciu, predovšetkým na bývanie.
- 4.19. Podporovať rozvoj príslušnej rekreačnej vybavenosti a umiestňovanie rekreačného mobiliáru pri cyklistických trasách a ich križovaní, v obciach a turisticky zaujímavých lokalitách (rekreačný mobiliár, stravovacie a ubytovacie zariadenia).

- 4.20. Podporovať rozvoj agroturistických aktivít, rekonštrukcie nevyužívaných poľnohospodárskych/prevádzkových dvorov na rozvoj agroturistických areálov.
- 4.21. Prepájať agroturistické zariadenia s inými turistickými zariadeniami, najmä rekreačnými trasami (pešími, cyklistickými, jazdeckými, ...).
- 4.23. Podporovať rozvoj šetrných foriem netradičných športovo–rekreačných aktivít vo vzťahu k životnému prostrediu (bezhluchých, bez zvýšených nárokov na technickú a dopravnú vybavenosť, na zásahy do prírodného prostredia, na zábery lesnej a poľnohospodárskej pôdy, ...).

5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

- 5.1. Pri plánovaní funkčného využitia územia s obytnou a rekreačnou funkciou zohľadňovať ich situovanie vzhľadom na existujúce líniové zdroje hluku a vytvárať územné podmienky na realizáciu protihlukových opatrení na území PSK.
- 5.8. Rešpektovať zásady ochrany vodných zdrojov a ochrany území s vodnou a veternou eróziou,
- 5.9. Podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov.

6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny, v oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability, využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia

6.1. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

- 6.1.5. Rešpektovať a zohľadňovať pri ďalšom využití a usporiadaní územia, všetky v území PSK vymedzené skladobné prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), predovšetkým biocentrá provinciálneho (PBC) a nadregionálneho (NRBC) významu a biokoridory provinciálneho (PBK) a nadregionálneho (NRBK) významu.
- 6.1.6. Podporovať ekologicky optimálne využívanie územia, biotickej integrity krajiny a biodiverzity.
- 6.1.7. Zosúladňovať trasovanie a charakter navrhovaných turistických a rekreačných trás s požiadavkami ochrany prírody v chránených územiach a v územiach, ktoré sú súčasťou prvkov ÚSES, predovšetkým po existujúcich trasách. Nové trasy vytvárať len v odôvodnených prípadoch, ktoré súčasne zlepšia ekologickú stabilitu územia.
- 6.1.9. Vyhýbať sa pri riešení nových dopravných prepojení územiach, ktoré sú známe dôležitými biotopmi chránených druhov živočíchov a chránenými druhmi rastlín.

6.2. V oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability

- 6.2.2. Podporovať odstránenie pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktne uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
- 6.2.3. Podporovať výsadbu pôvodných druhov drevín a krovín na plochách náchylných na eróziu. Podporovať revitalizáciu upravených tokov na území PSK, kompletizovať alebo doplniť sprievodnú vegetáciu výsadbou domácich pôvodných druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšiť podiel trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií,
- 6.2.4. Podporovať zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody v deficitných oblastiach a zachovanie starých ramien a meandrov.
- 6.2.5. Uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov prirodzenú obnovu, zvyšovať ich ekologickú stabilitu prostredníctvom ich obnovy dlhovekými pôvodnými drevinami podľa stanovištných podmienok, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými) a obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi. Podporovať zachovanie ekologicky významných fragmentov lesov s malými výmerami v poľnohospodársky využívannej krajine.
- 6.2.6. Citlivo zvažovať rekultivácie v zmysle zachovania prirodzených biokoridorov a pri veľkoplošnom obhospodarovaní na území so silnou až veľmi silnou eróziou a zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov a protieróznych opatrení.
- 6.2.7. Podporovať ekologický systém budovania sprievodnej zelene okolo cyklotrás.

6.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia

- 6.3.1. Chrániť poľnohospodársku a lesnú pôdu ako limitujúci faktor rozvoja urbanizácie.
- 6.3.2. Rešpektovať a zachovať vodné plochy, sieť vodných tokov, pobrežnú vegetáciu a vodohospodársky významné plochy zabezpečujúce retenciu vôd v krajine.
- 6.3.3. Podporovať proces revitalizácie krajiny a ochrany prírodných zdrojov v záujme zachovania a udržania charakteristických črt krajiny a základných hodnôt krajinného obrazu.
- 6.3.4. Zabezpečiť ochranu vôd a ich trvalo udržateľného využívania znížením znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie produkcie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.
- 6.3.6. Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie horninového prostredia, prírodných zdrojov, nerastných surovín, vrátane energetických surovín a obnoviteľných zdrojov energie, eliminovať nadmerné čerpanie neobnoviteľných zdrojov.
- 6.3.7. Regulovať využívanie obnoviteľných zdrojov v súlade s mierou ich samoreprodukcie a revitalizovať narušené prírodné zdroje, ktoré sú poškodené alebo zničené najmä následkom klimatických zmien, živelných pohrôm a prírodných katastrof.

7. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska starostlivosti o krajinu

- 7.1. Dodržiavať ustanovenia Európskeho dohovoru o krajine pri formovaní krajinného obrazu riešeného územia, ktorý vytvára priestor pre formovanie územia na estetických princípoch krajinárskej kompozície a na princípoch aktívnej ochrany hodnôt – prírodné, kultúrno–historické bohatstvo, jedinečné panoramatické scenérie, obytný, výrobný, športovo–rekreačný, kultúrno–spoločenský a krajinársky potenciál územia.
- 7.2. Podporovať a ochraňovať vo voľnej krajine nosné prvky jej estetickej kvality a typického charakteru – prirodzené lesné porasty, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi.
- 7.3. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.
- 7.4. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania ostatných funkčných zložiek v území.
- 7.5. Rešpektovať pri rozvoji jednotlivých funkčných zložiek v území základné charakteristiky primárnej krajinnej štruktúry, nielen ako potenciál územia, ale aj ako limitujúci faktor.
- 7.6. Rešpektovať a podporovať krajinotvornú úlohu lesných a poľnohospodársky využívaných plôch v kultúrnej krajine.
- 7.7. Prehodnocovať v nových zámeroch opodstatnenosť budovania spevnených plôch v území.
- 7.8. Podporovať revitalizáciu zanedbaných, opustených, neupravených rozsiahlych výrobných areálov, výrobných zón, urbanizovaných území a výškových stavieb.
- 7.9. Chrániť lemové spoločenstvá lesov.
- 7.10. Podporovať zakladanie alejí, stromoradií v poľnohospodárskej krajine a chrániť a revitalizovať existujúce.
- 7.11. Rešpektovať pobrežné pozemky vodných tokov a záplavové/inundačné územia ako nezastavateľné, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, travinno–bylinné porasty.
- 7.12. Zachovať a rekonštruovať existujúce prvky malej architektúry v krajine a dopĺňať nové výtvarné prvky v súlade s charakterom krajiny.
- 7.13. Navrhované stavebné zásahy citlivo umiestňovať do krajiny v záujme ochrany krajinného obrazu, najmä v charakteristických krajinných scenériách a v lokalitách historických krajinných štruktúr.

8. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska zachovania kultúrno – historického dedičstva

- 8.2. Zohľadňovať a chrániť v územnom rozvoji kraja:
- 8.2.4. Známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov.
- 8.2.8. Pamätihodnosti, ktorých zoznamy vedú jednotlivé obce.

- 8.4. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etno–kultúrne a hospodársko–sociálne celky.
- 8.5. Uplatniť v záujme zachovania prírodného, kultúrneho a historického dedičstva aktívny spôsob ochrany prírody a prírodných zdrojov.
- 8.7 Posudzovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho jedinečných kultúrno – historických daností v nadväznosti na všetky zámery územného rozvoja.

9. Zásady a regulatívy rozvoja územia z hľadiska verejného dopravného vybavenia

9.3. Cestná doprava

- 9.3.2. Rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom Slovenskej správy ciest “Miestopisným priebehom cestných komunikácií“, ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestných pozemkov v zastavanom území Prešovského kraja.
- 9.3.7. Chrániť územný koridor, vytvárať územno–technické podmienky a realizovať:
  - 9.3.7.1. Diaľnice D1 a rýchlostné komunikácie R, ciest I., II. triedy a vybrané úseky III. triedy, úpravy ich parametrov, preložky, obchvaty a prepojenia vrátane prejazdnych úsekov dotknutých sídiel.
  - 9.3.7.4. Homogenizácie dvojpruhových ciest I., II. a III. triedy, vrátane prejazdnych úsekov dotknutých obcí.
  - 9.3.7.6. Odstraňovanie bodových a líniových dopravných závad a obmedzení.
  - 9.3.7.9. Opatrenia na cestách, ktoré eliminujú dopravné strety s lesnou zverou.
  - 9.3.7.10. Chodníky pre chodcov okolo ciest I., II. a III. triedy a cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.
  - 9.3.7.11. Verejné dopravné zariadenia a priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy.
  - 9.3.11. Vytvárať územnotechnické podmienky pre alternatívne spôsoby dopravy hlavne so zameraním na elektrodopravu a s tým súvisiacu sieť zásobných staníc pre elektromobily alebo hybridné automobily.

9.7. Cyklistická doprava

- 9.7.1. Rešpektovať významné dopravné väzby medzi regionálnymi centrami pre nemotorovú dopravu a to v zmysle národnej Stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky schválenej vládou SR v roku 2013, rešpektovať systém medzinárodných, nadregionálnych a regionálnych cyklotrás prepájajúcich PSK s významnými aglomeráciami, centrami cestovného ruchu v okolitých krajinách, na Slovensku a v regióne s možnosťou variantných riešení, okrem presne zadefinovaného koridoru medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo 11.
- 9.7.2. Vytvárať územné a územnotechnické podmienky pre realizáciu:
  - 9.7.2.3. Cyklotrás predovšetkým na nepoužívaných poľných cestách historických spojníc medzi obcami so zohľadnením klimatických podmienok.
  - 9.7.3. Odčleniť komunikácie (cyklocesta, cyklocestička a cyklochodník) od automobilovej cestnej dopravy mimo hlavného dopravného priestoru. V centrách obcí a miest – najmä na komunikáciách III. a nižšej triedy odporúčame upokojovať motorovú dopravu náležitými dopravnými – inžinierskymi prvkami, zriaďovať zóny 3D s efektívnymi nástrojmi na reguláciu rýchlosti – čím sa vo výraznej miere zlepšia podmienky pre nemotorovú – pešiu a cyklistickú dopravu, ktorej pozícia v hlavnom dopravnom priestore je v mnohých prípadoch (chýbajúci chodník či segregovaná cyklotrasa) opodstatnená.
  - 9.7.5. Podporovať budovanie peších a cyklistických trás v poľnohospodárskej a vidieckej krajine.
  - 9.7.6. Podporovať realizáciu spojitého, hierarchicky usporiadaného a bezpečného systému medzinárodných, národných, regionálnych a miestnych cyklotrás.
  - 9.7.7. Podporovať vedenie cyklotrás mimo frekventovaných ciest s bezpečnými križovankami s dopravnými koridormi, s vodnými tokmi, s územiami ochrany prírody a krajiny, k čomu využívať lesné a poľné cesty.
  - 9.7.8. Podporovať budovanie oddychových bodov na rekreačných trasách, oživených krajinným mobiliárom a malou architektúrou, vrátane sociálnych zariadení.

10. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného technického vybavenia

- 10.1. V oblasti umiestňovania územných koridorov a zariadení technickej infraštruktúry**
- 10.1.1. Umiestňovať nové územné koridory a zariadenia technického vybavenia citlivo do krajiny, ako aj citlivo pristupovať k rekonštrukcii už existujúcich prvkov technického vybavenia tak, aby sa pri tom v maximálnej miere rešpektovali prírodné prvky ako základné kompozičné prvky v krajinnom obraze.
- 10.2. V oblasti zásobovania vodou**
- 10.2.1. Chrániť a využívať existujúce zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov, vrátane ich pásiem hygienickej ochrany.
- 10.2.5. V regiónoch, kde nie je možné napojenie na skupinový vodovod, zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou riešiť s využitím miestnych vodných zdrojov.
- 10.3. Chrániť územné koridory pre líniové stavby:**
- 10.3.1. Vo Východoslovenskej vodárenskej sústave (zdroj vody VN Starina):
- 10.3.1.3. Z prívodu vodárenskej nádrže Starina – Prešov odbočkou do obce Záhradné, Terňa a Malý Slivník a odbočkou do Tulčíka a Demjaty.
- 10.3.6. Rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov a vodovodov zo zdrojov obcí.
- 10.4. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd**
- 10.4.1. Rezervovať koridory a plochy pre kanalizáciu a pre zariadenia čistenia odpadových vôd:
- 10.4.2. Dobudovať kanalizáciu v obciach, kde v súčasnosti nie je vybudovaná a napojiť na príslušné ČOV.
- 10.4.3. Riešiť u obcí nezarađených do aglomerácií odvádzanie splaškových odpadových vôd do vodotesných žump s dostatočnou látkovou a hydraulickou kapacitou do doby vybudovania verejnej kanalizácie a ČOV.
- 10.4.5. Odstraňovanie disproporcií medzi zásobovaním pitnou vodou sídelnou sieťou verejných vodovodov a odvádzaním odpadových vôd sieťou verejných kanalizácií a ich čistením v ČOV je nutné zabezpečiť:
- 10.4.5.1. Výstavbou kapacitne vyhovujúcich čistiarenských zariadení tam, kde je vybudovaná kanalizačná sieť.
- 10.4.5.2. Budovaním komplexných kanalizačných systémov, t.j. kanalizačných sietí spolu s potrebnými čistiarenskými kapacitami.
- 10.4.5.3. Budovaním nových kanalizačných systémov pre výhľadové kapacity.
- 10.4.5.4. Aplikáciu nových trendov výstavby kanalizačných sietí so zameraním na znižovanie množstva balastných vôd prostredníctvom vodotesnosti kanalizácií.
- 10.4.5.5. Komplexným riešením kalového hospodárstva, likvidáciou a využitím kalov a ostatných odpadov z čistenia odpadových vôd.
- 10.4.6. Pri odvádzaní zrážkových vôd riešiť samostatnú stokovú sieť a nezaťažovať jestvujúce čistiare odpadových vôd.
- 10.4.8. Pri znižovaní miery znečistenia povrchových a podzemných vôd okrem bodových zdrojov znečistenia, riešiť ochranu aj od plošných zdrojov znečistenia.
- 10.5. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží**
- 10.5.1. Revitalizovať na vodných tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, protipovodňové opatrenia so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.
- 10.5.3. S cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu nových kanalizácií, čistiarní odpadových vôd, rozšírenie a intenzifikáciu existujúcich ČOV a rekonštrukciu existujúcich kanalizačných sietí.
- 10.5.4. Zlepšovať vodohospodárske pomery (odtokových úprav) na malých vodných tokoch v povodí prírode blízkym spôsobom lesného hospodárenia bez uplatňovania veľkoplošných spôsobov výrubu lesov a zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií.
- 10.5.5. Pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov, s cieľom zachytávať povodňové prietoky.

- 10.5.6. Budovať prehrádzky na úsekoch bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu.
- 10.5.7. Vykonávať protierózne opatrenia na príľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde, s preferovaním prírode blízkych spôsobov obhospodarovania.
- 10.5.8. Rešpektovať existujúce melioračné kanály s cieľom zabezpečiť odvodnenie územia.
- 10.5.9. Rešpektovať závlahové stavby – záujmové územia závlah, závlahové čerpacie stanice a podzemné závlahové potrubie s nadzemnými objektmi vrátane ich ochranných pásiem. Rekonštruovať nefunkčné závlahové čerpacie stanice a rozvody závlahovej vody.
- 10.5.10. Zvyšovať podiel zavlažovaných území závlahovými stavbami.
- 10.5.11. Vytvárať územnotechnické podmienky v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží.
- 10.5.15. Podporovať obnovenie zaniknutých vodných plôch s vhodným spôsobom zachytenia a využitia dažďovej vody z povrchového odtoku.
- 10.5.16. Pri zachytávaní vôd zo spevnených plôch existujúcej a novej zástavby priamo na mieste, prípadne navrhnúť iný vhodný spôsob infiltrácie zachytenej vody tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.
- 10.5.18. Z hľadiska ochrany prírodných pomerov obmedziť zastavanie alúvií tokov ako miest prirodzenej retencie vôd a zabezpečiť ich maximálnu ochranu.

10.6. V oblasti zásobovania elektrickou energiou

- 10.6.1 Rešpektovať vedenia existujúcej elektrickej siete, areály, zariadenia a ich ochranné pásma (zdroje, elektrárne, vodné elektrárne, transformačné stanice ZVN a VVN, elektrické vedenia ZVN a VVN a pod.).

10.7. V oblasti prepravy a zásobovania zemným plynom

- 10.7.3. Vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu rozšírenia existujúcej distribučnej siete pre územia intenzívnej urbanizácie.
- 10.7.4. Rešpektovať trasy VTL plynovodov, ich ochranné a bezpečnostné pásma.
- 10.7.5. Rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma objektov plynárenských zariadení, technologických objektov (regulačné stanice plynu, armatúrne uzly) a ostatných plynárenských zariadení.
- 10.7.6. Rešpektovať predpoklad, že v budúcnosti môže dôjsť k čiastkovým rekonštrukciám existujúcich plynárenských zariadení (VTL plynovodov). Nové trasy budú rešpektovať existujúce koridory VTL vedení a budú prebiehať v ich ochrannom a bezpečnostnom pásme.

10.8. V oblasti využívania obnoviteľných zdrojov

- 10.8.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre výstavbu zdrojov energie využívajúc obnoviteľné zdroje a pri ich umiestňovaní vychádzať z environmentálnej únosnosti územia.
- 10.8.2. Neumiestňovať veterné parky a veterné elektrárne:
  - 10.8.2.2. V biocentrách a biokoridoroch ÚSES na regionálnej a nadregionálnej úrovni.
  - 10.8.2.3. V okolí vodných tokov a vodných plôch v šírke min. 100 m, v okolí regionálnych biokoridorov min. 100 m, pri nadregionálnych hydrických biokoridoroch min. 200 m (odstupové vzdialenosti na konkrétnej lokalite VE spresní ornitológ v procese EIA).
  - 10.8.2.5. V krajinársky hodnotných lokalitách, významných pohľadových osiach, vizuálne exponovaných lokalitách.
  - 10.8.2.7. V ucelených lesných komplexoch.

10.9. V oblasti telekomunikácií

- 10.9.1. Vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.
- 10.9.2. Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.
- 10.9.3. Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.
- 10.9.4. Vytvárať územné predpoklady pre potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.
- 10.9.5. Zariadenia na prenos signálu prioritne umiestňovať na výškové budovy a továrenské

komíny, aby sa predišlo budovaniu nových stožiarov v krajine. Existujúce stavby na prenos signálu spoločne využívať operátormi a nevyužívané stožiarové stavby z krajiny odstraňovať.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti verejnej dopravnej infraštruktúry

1.4. Cyklistická doprava

1.4.2. Stavby cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.

2. V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry

2.2. V oblasti zásobovania vodou

2.2.2. Stavby skupinových vodovodov:

2.2.2.1. Vo Východoslovenskej vodárenskej sústave (zdroj vody Vodná nádrž Starina):

2.2.2.1.3. Z prívodu vodárenskej nádrže Starina – Prešov s odbočkou do Záhradného, Terňa a Malý Slivník a odbočkou do Fulianky, Tulčíka a Demjaty a napojením obcí Podhorany, Šarišská Trstená.

2.3. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd

2.3.1. Stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd.

2.4. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží

2.4.1. Stavby na revitalizáciu vodných tokov s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.

2.4.2. Stavby rybníkov, poldrov, zdrží, prehrádzok, malých viacúčelových vodných nádrží a vodárenských nádrží pre stabilizáciu prietoku vodných tokov.

2.4.3. Stavby a modernizácie závlahových čerpacích staníc a rozvodov závlahovej vody.

2.6. V oblasti telekomunikácií

2.6.1. Stavby sietí informačnej sústavy a ich ochranné pásma.

Uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno, podľa zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov možno pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Poznámka : Text a číslovanie je podľa textu plného znenia záväznej časti Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja

7. Zhodnotenie významu riešenej obce v štruktúre osídlenia

Hierarchia obce v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky je definovaná v koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 v zmysle nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 528/2001 Z. z., ktorým sa vyhlásila záväzná časť koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov a v Územnom pláne Prešovského samosprávneho kraja, ktorý bol schválený zastupiteľstvom PSK dňa 26.08.2019 uznesením číslo 269/2019 a ktorých výsledkom je všeobecné záväzné nariadenie PSK č. 77/2019, ktoré budú rešpektované v územnom pláne obce.

V zmysle Územného Prešovského samosprávneho kraja sa obec Podhorany nachádza mimo ťažiska osídlenia, v kontakte so základným terciárnym centrom osídlenia mesta Prešov, ktoré tvorí prvú podskupinu prvej skupiny týchto sídiel a ktoré okolo ťažisk osídlenia vytvára možnosti pre vznik suburbaných zón s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja. Nachádza sa mimo šarišskú rozvojovú os: Prešov – Bardejov, ako rozvojovej osi tretieho stupňa.

To znamená, že nástrojmi územného rozvoja podporuje diverzifikáciu ekonomickej základne ťažisk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území a že určité druhy

funkcií je možné situovať do katastrálneho územia obce Podhorany a to predovšetkým bytovú výstavbu a prímestskú rekreáciu.

V súlade s riešením Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja je potrebné podporovať rozvoj priestorov mimo ťažisk osídlenia, charakterizovaných demografickou a ekonomickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov, vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu a tým podporovať rozvoj sídelného centra hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít pre priliehajúce zázemie.

8. Základné sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Vývoj počtu obyvateľstva z jednotlivých sčítaní a medziročných cenov možno v obci Podhorany sledovať od roku 1869, kedy mala obec spolu 331 obyvateľov. Ku koncu roka 2001 stúpol počet obyvateľov na hodnotu 674, čo je nárast oproti roku 1970 o 21,4 %, kedy obec mala 555 obyvateľov. Od začiatku sledovaného obdobia, od roku 1869 do roku 1890 mal demografický vývoj obyvateľstva klesajúcu a potom neustále stúpajúcu tendenciu, ktorá sa ani v súčasnosti prakticky nemení, čo odráža dobré ekonomické pomery. Na konci roku 2022 mala obec 879 obyvateľov, kým na začiatku roka ich bolo 872. Prirodzeným pohybom obyvateľstva (pôrodnosť a úmrtnosť obyvateľstva) v roku 2022 získala obec 2 obyvateľov. V rámci mechanického pohybu obyvateľstva bol v rámci obce Podhorany zaznamenaný celkový prírastok obyvateľstva 7, migračné saldo (rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystáňovaných) malo hodnotu 5. Celkový pohyb obyvateľstva, pozostávajúci z prirodzeného a mechanického pohybu tvorilo v roku 2022 v obci Podhorany + 7 osôb.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 mala obec Podhorany 857 trvale bývajúcich obyvateľov a z toho bolo 19,8 % v predproduktívnom, 68,8 % v produktívnom a 11,3 % vo veku poproduktívnom, z ktorých bolo ekonomicky aktívnych 440 obyvateľov, čo činí 51,3 % z celkového počtu obyvateľov.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obci Podhorany do roku 2040:

Rok:	2001	2005	2010	2015	2020	2022	2030	2035	2040
počet obyvateľov	674	691	746	791	849	879	959	1009	1059

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii.

Na vývoj obyvateľstva budú mať v budúcnosti aj tieto predpoklady:

- predpoklady ekonomickej stability v štáte a tým ochota mladých ľudí zakladať rodiny,
- zvyšovanie ekonomickej gravitácie centra kraja,
- výhodná poloha pre bývanie vo vzťahu dostupnosti vyšších služieb,
- dostupná oblasť pre rekreáciu,
- ľahký prístup k hlavným dopravným tepnám.

Pri zohľadnení tohto nárastu je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch pre bývanie a pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v meste Prešov.

9. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania územia obce

9.1. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce

Obec Podhorany má mierne zvlnený pahorkatinový povrch podhorského charakteru sčasti odlesnený. Súvislý zmiešaný les sa nachádza v severnej časti katastra. Kataster obce je v rozmedzí 325 až 540 m.n.m. Obec leží na južných svahoch Nízkyh Beskýd. Stred obce pri kostole je vo výške 340 m.n.m. Územie katastra má relatívne prevýšenie 215 m. Územie obce je charakteristické lesnými porastmi a len sčasti využívanou poľnohospodárskou pôdou. Pôvodná obec Podhorany leží v údolí Dlhého potoka tečúceho južným smerom a vtekajúcom do potoka Ladianka mimo územia obce. Obec Podhorany má charakter prejazdnej potočnej obce so založenou sieťou dopravnej a technickej infraštruktúry. Dominantnou stavbou obce je rímskokatolícky kostol sv. Alojza Gonzagu v južnej časti. Zástavba pôvodnej obce Podhorany sa rozvíjala v údolí Dlhého potoka, ktorý tvorí historickú kompozičnú os obce a je aj budúcou hlavnou kompozičnou osou obce. Po oboch brehoch boli historicky vytvorené miestne komunikácie a na nej sú jednostranne radené rodinné domy. Cesta III/3456 vedúca juhovýchodnou zastavanou časťou obce bude v obci spĺňať funkciu hlavnej zbernej komunikácie. V tejto časti obce je najnovšia výstavba rodinných domov vrátane viacbytového domu

z konca minulého storočia. Na hlavnej kompozičnej osi, pozdĺž ktorej je rástla zástavba rodinných domov v nástupnej južnej časti sa nachádza kostol s malým parkom a farou a v centrálnej časti je umiestnená budova obecného úradu s kultúrnym domom s plochou futbalového ihriska a multifunkčného ihriska, areál základnej a materskej školy a budova Jednoty ako sústredená plocha občianskej vybavenosti, ktorá je posilnená plochou pre parkovanie osobných áut. Ďalšie plochy občianskej vybavenosti by bolo vhodné získať dostavbou a vhodnou prestavbou blízkeho územia s možnosťou zmeny a doplnenia na funkcie služieb a obchodu. Takto by sa posilnilo prirodzené centrum obce. Takto vytvorená základná urbanistická kompozícia obce pri stanovení hlavných rozvojových zásad dáva predpoklady vytvárania kompaktného sídla.

Na západnej strane v koncovej polohe zastavanej časti obce, sa nachádza cintorín a hospodársky dvor. Hospodársky dvor dnes už len sčasti plní svoju pôvodnú funkciu. Disponibilný priestor obce pre rozvoj funkcie výroby je na plochách teraz už nefunkčných maštaliach hovädzieho dobytku v západnej časti hospodárskeho dvora.

Rozvoj plôch rodinných domov je možný predovšetkým vo východnej, južnej, západnej a severozápadnej časti územia obce a v prielukách. V západnej časti obce, v nadväznosti na rozvojové plochy bývania by bolo vhodné situovať plochu občianskeho vybavenia s prevádzkami maloobchodu a služieb.

V rámci rekreácie je možné v severnej časti územia vytvoriť plochu rekreácie, v západnej časti územia riešiť plochu záhradkárskej lokality a v južnej časti územia rozšírenie lokality rekreačných chatiek.

Historicky obec nadväzuje v rámci sídelnej štruktúry a socioekonomických aspektov na mesto Prešov. Obec Podhorany má dobrú možnosť vytvorenia kapacít ľudských zdrojov pre rozvoj výrobnjej sféry, rekreačných priestorov a využitia týchto daností pre rozvoj obce prepojením na aktivity mesta Prešov.

9.2. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

V riešení územného plánu pri prestavbe, dostavbe a vytváraní novej zástavby je potrebné rešpektovať identitu prostredia obce. V územnom pláne obce je potrebné:

- riešiť lokality na prestavbu a dostavbu s možnosťou zmeny alebo doplnenia funkcie služieb, kultúry a obchodu,
- pri návrhu využitia poľnohospodárskeho dvora stanoviť priority výrobnjej a hospodárskej základne obce a stanoviť limity trvaloudržateľného rozvoja vytvorením vhodných územných a ekologických predpokladov jeho rozvoja,
- na asanáciu navrhovať iba stavby, ktoré sú prekážkou pri realizácii verejnoprospešných stavieb, alebo by ich realizáciu obmedzili resp. stavby, ktoré sa nachádzajú na plochách navrhovaných na prestavbu, alebo na nové funkčné využitie.
- pri návrhu novej zástavby rešpektovať historicky vytvorený kolorit a geomorfológiu.

Tieto požiadavky budú premietnuté v príslušných častiach územného plánu.

9.3. Požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

V riešení územného plánu je potrebné rešpektovať vyhlášku č.532/2002 Z.z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

10. Požiadavky na riešenie funkčného využívania územia obce

10.1. Požiadavky na riešenie obytného územia

Obytné územie obce v súčasnosti predstavuje kompaktné zastavané územie pozdĺž miestnych komunikácií a cesty III/3456. Bytový fond pozdĺž týchto komunikácií predstavuje zmes staršej povojnovej zástavby v dobrom stavebnom stave, postupne rekonštruovanej a dostavovanej ale tiež novej zástavby. Na východe zastavaného územia v nástupnej časti obce bol v poslednej štvrtine minulého storočia postavený jeden šesťbytový dom. Najnovšia bytová výstavba je predovšetkým v jej juhovýchodnej časti ale aj v centrálnej časti. Na území obce sa nenachádzajú osady rómskeho etnika.

V obci Podhorany je záujem o výstavbu nových rodinných domov nielen spomedzi samotných obyvateľov obce, ale aj z blízkeho okolia. Obec má záujem o prípravu ďalších obytných území.

Obec má v rámci zastavaného územia plochy využiteľné pre bytovú výstavbu na plochách nadmerných záhrad vo východnej, južnej a západnej časti obce. Rozvoj obytného územia je možný

predovšetkým jeho doplnením v zastavaných častiach obce, modernizáciou staršieho bytového fondu. Relatívne väčšie plochy pre rozvoj bytovej výstavby sú v blízkosti najnovšej výstavby, mimo zastavanú časť a jeho územný rozvoj je možný na plochách bezprostredne na ne nadväzujúcich vo východnej, južnej, západnej a severozápadnej časti územia obce.

V riešení územného plánu obce je potrebné k roku 2040 uvažovať s návrhom plôch pre bývanie na umiestnenie málopodlažnej zástavby prevažne rodinných domov pre celkový výhľadový počet cca 1059 obyvateľov, čo pri predpokladanej obložnosti 3,5 obyvateľov na 1 byt predstavuje cca 303 bytov, t.z. približne 300 rodinných domov, čo predstavuje potrebu približne 100 rodinných domov.

Zároveň je potrebné vytvoriť dostatočnú rezervu plôch pre bytovú výstavbu, ktorú bude možné využiť aj po roku 2040.

10.2. Požiadavky na riešenie občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry

K bilančnému obdobiu 2040 je potrebné uvažovať so štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti podľa očakávaného prirodzeného nárastu počtu obyvateľov obce a záujemcov o výstavbu rodinných domov. Pri umiestnení občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v meste Prešov.

Pri napočte je potrebné zohľadniť charakter obce, ktorý bude plniť aj funkciu vidieckeho osídlenia.

Školstvo

Na území obce sa nachádza dvojtriedna materská škola, ktorá má kapacitu pre 40 detí, a teraz ju navštevuje 29 detí. Toto predškolské zariadenie so 7-mi zamestnancami je plne vyťažené, ale pre súčasné potreby obyvateľov obce je postačujúce. Stravovanie detí je zabezpečené v školskej jedálni.

Pre bilančné obdobie územného plánu je potrebné vyriešiť jej rozšírenie a to na jestvujúcom pozemku v spojitosti so základnou školou.

Na území obce sa nachádza štvortriedna základná škola pre 1. až 4. ročník so 6-imi učiteľmi, ktorú v tomto školskom roku navštevuje 40 žiakov. Budova základnej školy sa nachádza na školskom pozemku, na ktorom je malé ihrisko. Škola má školskú družinu a zabezpečuje mimoškolskú činnosť. Školopovinné deti vyšších ročníkov navštevujú predovšetkým základnú školu v obci Kapušany. Iné druhy školských zariadení sa na území obce nenachádzajú. Stravovanie detí je zabezpečené v školskej jedálni. Študenti stredných škôl tieto navštevujú v sídle okresu respektíve v iných mestách kraja. Pre budúci rozvoj obce bude potrebné dobudovanie tejto školy.

Kultúra a osвета

Na území obce je v budove obecného úradu zriadený kultúrny dom s viacúčelovou sálou s cca 100-imi stoličkami o celkovej ploche cca 160 m². Súčasťou kultúrneho domu je aj knižnica. Pre ďalší rozvoj funkcie kultúry a osvetu je potrebné uvažovať s rekonštrukciou budovy. Obec Podhorany sa vyznačuje primeranou sídelnou identitou a dobrou mierou vzdelanosti a lokálneho patriotizmu. Obec vedie kroniku obce. Na kultúrno-spoločenskom živote obce sa okrem pracovníkov obecného úradu podieľa aj Súkromná základná umelecká škola, ktorá pôsobí 3x v týždni v priestoroch základnej školy.

Na území obce pôsobí rímskokatolícka farnosť s farou v obci, v ktorej pôsobnosti sú aj obce Chmeľovec a Šarišská Trstená a kostolom sv. Alojza Gonzagu v južnej časti obce so 80-imi miestami na sedenie. Zhromažďovacie priestory pre väčšie verejné zhromaždenia občanov má obec Podhorany v súčasnosti vytvorené vo viacúčelovej sále kultúrneho domu. Malé priestranstvo je pred obecným úradom a pred kostolom, ale aj v školskom areáli a na futbalovom ihrisku.

Územie obce má predpoklady pre ďalší rozvoj tejto funkcie. Je to priestor predovšetkým v školskom areáli a v blízkosti obecného úradu, kde by mohol vzniknúť spoločný univerzálny kultúrno-športový areál s výstavbou amfiteátra.

Telovýchova a šport

Východne od budovy obecného úradu na obecnom pozemku sa nachádza futbalové ihrisko a nové multifunkčné ihrisko. Deťmi sú využívané plochy školského pozemku. Územie obce má predpoklady pre ďalší rozvoj tejto funkcie. Je to priestor predovšetkým v školskom areáli a v blízkosti obecného úradu, kde by mohol vzniknúť spoločný univerzálny kultúrno-športový areál.

Zdravotníctvo

V obci nepôsobí žiadny lekár a nie sú vytvorené žiadne lekárske pracoviská. Lekárske služby pre občanov obce sú poskytované v neďalekej obci Kapušany. Na území obce nie je zriadená lekáreň. Najbližšia je v obci Kapušany.

V riešení územného plánu pre bilančné obdobie nebude potrebné meniť tento stav v poskytovaní zdravotníckej starostlivosti aj vo vzťahu k blízkosti okresného mesta.

Sociálna starostlivosť

Obec Podhorany nemá zriadený klub dôchodcov a ani dôchodcom nie je poskytované stravovanie. Na poli sociálnej starostlivosti pre dôchodcov obce nepôsobí ani externá pracovníčka a ani žiadna iná vybavenosť s touto funkciou sa na území obce nenachádza.

V prípade záujmu obyvateľov bude potrebné pre bilančné obdobie územného plánu obce riešiť zriadenie klubu dôchodcov s prípadným poskytovaním stravovania. Vytvorenie možnosti poskytovania stravovania dôchodcom je podmienené záujmom obyvateľov a rozsahom poskytovaných služieb verejného stravovania v obci.

Maloobchodná sieť

V centrálnej časti obce sa nachádza jedna maloobchodná predajňa potravinárskeho tovaru COOP Jednota o celkovej predajnej ploche cca 100 m².

V riešení územného plánu bude potrebné vytvárať predpoklady vzniku predajní s prioritným zriaďovaním v centrálnej časti obce a odbytové plochy, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti prednostne umiestňovať na plochy centrálnej časti obce.

V západnej časti obce, v nadväznosti na rozvojové plochy bývania by bolo vhodné situovať plochu občianskeho vybavenia s prevádzkami maloobchodu a služieb.

Verejné stravovanie

V obci je jedno pohostinstvo - Bar s odbytovou plochou v budove Jednoty v strede obce. Stravovanie detí je zabezpečené v školskej jedálni. Druhovosť a kapacity potrieb vybavenosti verejného stravovania budú postupne vyplývať z podnikateľských aktivít užívateľov územného plánu.

Ubytovacie služby

Ubytovacie služby na území obce sa v súčasnosti neposkytujú. Obec má záujem ich v budúcnosti poskytovať. Rozvoj ubytovacích služieb je podmienený rozvojom turistického ruchu v území.

Nevýrobné služby

Na území obce nie sú zabezpečované nevýrobné služby. V oblasti občianskej vybavenosti nevýrobných služieb s ohľadom na predpokladanú veľkosť obce je možné orientačne rátať s ich vytvorením. Ich ďalší rozvoj v obci je silne limitovaný blízkosťou okresného sídla.

Pohrebné služby v obci sú zabezpečované na jednom cintoríne v západnej zastavanej časti obce pri hospodárskom dvore s výmerou pozemku cca 8 650 m², ktorý je v súčasnosti postačujúci, avšak do budúca je potrebné uvažovať s jeho rozšírením. Obec má zriadený dom smútku. Na území obce sa nenachádza iný cintorín.

Výrobné a opravárenské služby

V obci sa v súčasnosti nenachádzajú výrobné a opravárenské služby. Druhovosť a kapacity potrieb vybavenosti nových výrobných služieb budú postupne vyplývať z podnikateľských plánov a užívateľov územného plánu.

Správa a riadenie

Vo verejnej správe na obecnom úrade pracujú 16-ti pracovníci, ktorí zabezpečujú činnosť obecnej správy. Obec nemá zriadenú sobášnu sieň, tá je zriadená v obci Kapušany.

Na území obce nie je pošta, tá je v obci Kapušany. Spoločná úradovňa stavebného úradu pre obec Podhorany je v obci Fulianka. V obci nie je zriadená úradovňa polície. Táto sa nachádza v blízkej obci Kapušany. Obec má požiarnu zbrojnicu, ktorá sa nachádza v blízkosti budovy obecného úradu a je v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave, ktorý si vyžaduje rekonštrukciu. Protipožiarna technika

a vybavenie sú vo vyhovujúcom stave. Obec má zriadený dobrovoľný hasičský zbor s 10 dobrovoľníkmi.

10.3. Konceptia rozvoja hospodárskej základne

10.3.1. V oblasti ťažby nerastných surovín

Na území obce sa neťažia žiadne nerastné suroviny a ani v minulosti nebola zaznamenaná ťažba surovín. V katastrálnom území obce Podhorany sa nenachádzajú žiadne zistené výhradné ložiská nerastov (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využívaní nerastného bohatstva, banský zákon v znení neskorších predpisov), z čoho vyplýva, že riešením rozvoja obce nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva (výhradných ložísk) a preto v riešení územného plánu nie je potrebné vytvárať predpoklady pre ťažbu nerastných surovín.

10.3.2. V oblasti poľnohospodárstva

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na rastlinnú výrobu, špeciálne na plodiny ako sú hustosiate obiloviny a zemiaky. V obci v minulosti na pôde hospodáril Jednotné roľnícke družstvo Pušovce. Dnes poľnohospodársky pôdny fond pozostávajúci z 262 ha ornej pôdy a 174 ha lúk a pasienkov obhospodarujú súkromne hospodáriaci roľníci – farmári, ktorí sú občanmi obce a Ovčia farma Proč. Podľa Prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. je v k. ú. Podhorany v zozname najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) nachádzajú nasledovné chránené pôdy: 0611002, 0657202, 0657203, 0657402, 0669202, 0671202, 0671402, 0711002, 0757202, 0769202, 0769232, 0769332, 0769402, 0770213, 0770233, 0771212.

Jestvujúca poľnohospodárska pôda dáva všetky vhodné predpoklady pre rozvoj poľnohospodárskej prvovýroby pri zabránení nežiaducich javov biodiverzity. V západnej časti zastavaného územia obce je pôvodný hospodársky dvor s maštalami. V jeho areáli prevádzkuje firma Ovčia farma Proč, s. r. o. živočíšnu výrobu s cca 200 ks hovädzieho dobytku, pre ktoré prislúcha ochranné pásmo 50 m široké. V riešení územného plánu je potrebné navrhnuť ďalší rozvoj tohto územia. Po jeho stabilizácii a pri dodržaní a stanovení limitov trvaloudržateľného rozvoja riešiť využitie pôvodného hospodárskeho dvora.

10.3.3. V oblasti lesného hospodárstva

Lesné porasty na území katastra obce Podhorany tvoria ucelené komplexy na severe a západe obce na južnom okraji Nízkych Beskýd patria do Lesného hospodárskeho celku Giraltovce. V obci je evidovaných cca 196 ha lesa v lesnom pôdnom fonde, čo tvorí cca 27,6 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce. Z hľadiska vlastníckych je výmera lesných pozemkov sčasti v súkromnom vlastníctve a je v užívaní Lesov Slovenskej republiky š.p. OZ Bardejov. Z hľadiska kategorizácie lesov ide o hospodárske lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesov. V zastúpení lesných typov prevažujú lesy listnaté s prevahou duba, buka a borovice, v podrade, je prevažne hrab. Vekové rozvrstvenie porastov na danom území je malé. Priemerný vek porastov je 45 rokov. Drevná hmota je spracovávaná na plochách nachádzajúcich sa mimo územia obce.

Program starostlivosti o lesy pre Lesný hospodársky celok Giraltovce je platný na roky 2018–2027, ktorý pre hospodárenie na lesnom pôdnom fonde je potrebné považovať za záväzný.

10.3.4. V oblasti priemyselnej a remeselnej výroby a skladového hospodárstva

Z pôvodných remesiel, ktorým tu bolo lámanie konopnej byle a výroba figurálnych dlabaných úľov, zvaných dlabáky sa na území obce nezachovalo. Západne od zastavanej časti obce sa nachádza areál plošného sústredenia výroby a výrobných služieb s lokalizáciou lakovne a drevospracujúcej prevádzky firmy Proteak situovanej v areáli hospodárskeho dvora.

Riešenie územného plánu obce by malo stanoviť základné plochy pre jednotlivé výrobné funkcie hospodárskeho dvora na jeho disponibilných plochách.

10.4. Konceptia rozvoja plôch zelene

Aj keď samotné zastavané územie obce Podhorany je posudzované ako stresový faktor v území, no na jeho ploche sa nachádza systém zelene rôznych kategórií. Väčšie parkovo upravené plochy v obci

absentujú. Tieto je potrebné v riešení územného plánu obce zriaďovať predovšetkým v jej centrálnej časti s cieľom dosiahnuť v obci výraznejšie zastúpenie parkovej zelene. V riešení územného plánu obce je potrebné uvažovať s ďalšími plochami zelene v rámci existujúcej a novej občianskej vybavenosti predovšetkým vo vzťahu k funkčným plochám bývania a športu a pozdĺž komunikácií. Pre novú výsadbu je potrebné použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov. Prioritou bude zeleň vhodného typu bez alergénov. V územnom pláne obce je potrebné zeleň brehových porastov a sprievodnú vegetáciu vodných tokov riešiť v rámci protipovodňových úprav vodných tokov, kde bude potrebné pre novú výsadbu použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov pri zachovaní ochranných a manipulačných pásiem. V riešení územného plánu obce je tiež potrebné podnecovať kvalitné úpravy priehradzok pri rodinných domoch, ako sú živé ploty, okrasné kríky, popínavé rastliny a podobne.

10.5. Koncepcia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu

Hlavnými rekreačnými priestormi v blízkosti riešeného územia obce Podhorany sú dva rekreačné krajinné celky v rámci Prešovského kraja:

RKC Čergov

Územie rekreačného krajinného celku, ktorého ťažiskom je rovnomenné pohorie, ponúka atraktívne prírodné prostredie vhodné pre turistiku a zimné športy. Malebné a rázovité obce v podhorí predstavujú vhodný potenciál pre vidiecku turistiku.

RKC Slanské vrchy

Slanské vrchy majú charakter kľudovej zóny (potrebné uvedený stav rešpektovať) s vhodnými podmienkami pre letnú a zimnú turistiku v prírodnom prostredí. Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku.

Územie riešenej obce Podhorany je súčasťou priestoru Haľagoš, ktoré tvoria katastrálne územia šiestich obcí Čelovce, Chmeľovec, Podhorany, Proč, Pušovce a Šarišská Trstená. Je vhodný pre rekreáciu a vodné športy. Pre zabezpečenie kvalitných služieb je potrebné využiť potenciál zastavaného i nezastavaného územia všetkých obcí a zabezpečenie realizácie potrebných športových a rekreačných zariadení vrátane stavieb občianskeho a technického vybavenia v riešenom priestore s možným parciálnym rozložením funkcií a zariadení medzi obcami.

Obec má predpoklad vybudovať na okraji lesov v severnej časti obce pri Dlhom potoku rekreačné miesto. V blízkosti má obec možnosť vybudovať na potoku vodné plochy sústavu rybníkov so športovo – rekreačnou funkciou.

K najviac uplatňovaným formám dynamickej turistiky patrí pešia turistika. Severná časť riešeného katastrálneho územia obce má vhodné lokalizačné predpoklady pre jej plné rozvinutie. Predovšetkým údolie vodného toku Dlhého potoka a naň nadväzujúci zalesnený masív na južnom okraji Nízkych Beskýd poskytuje široké možnosti nenáročných turistických vychádzok a relaxácie v prírodnom prostredí. Naproti tomu krajinná štruktúra západnej a južnej časti riešeného územia s dominantne zastúpenou veľkoblokovou ornou pôdou nie je z pohľadu turistického návštevníka veľmi atraktívna. Samotná obec má vhodné lokalizačné predpoklady ako východisko peších turistických a cykloturistických výletov predovšetkým vo väzbe na susedné obce Fulianka, Čelovce, Chmeľovec, Proč, Pušovce, Šarišská Trstená a Chmeľov.

Riešeným územím ani v blízkom okolí obce hlavné turistické trasy značených turistických chodníkov neprechádzajú. Pre pešiu turistiku v riešenom katastrálnom území obce Podhorany slúžia len turisticky neznačené chodníky po poľných a lesných cestách. Najbližšie miesto využiteľné na turistiku po značených chodníkoch k územiu obce sa nachádza na juhozápade v obci Kapušany, kde zo železničnej vychádza značený turistický chodník, z ktorého je prístupná veľká turistická sieť chodníkov a magistrál. Nevýhodou trasovania turistických značkových chodníkov z pohľadu účastníka cestovného ruchu je ich vzdialenosť od obce. Riešenie územného plánu obce by mohlo navrhnuť možné napojenie na tieto značené chodníky a tým umožniť zokruhovanie výletných trás s rôznou dĺžkou a obtiažnosťou, vytvárajúcou optimálne podmienky predovšetkým pre prepojenie navrhovaných aktivít v území a centrom obce Podhorany.

Po katastrálnych územiach blízkych obci Fulianka, Tulčík a Demjata prechádza Karpatská cyklocesta Z Prešova na Duklu. Ďalšie cyklistické trasy, ktoré začínajú v Prešove alebo týmto mestom prechádzajú sú prístupné z ciest II/545, I/73 a I/18.

Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku, ktoré je potrebné podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady usmerňovať rozvoj funkčno – priestorového subsystemu rekreácie a turizmu v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

Územie obce Podhorany leží v údolí Dlhého potoka v atraktívnom, málo narušenom prírodnom prostredí na území Beskydského predhoria a je relatívne blízko krajského mesta Prešov. Toto dáva predpoklad tvorby rekreačného zázemia pre toto sídlo. Preto je potrebné, aby obec Podhorany slúžila ako priestor pre rozvoj doplnkových funkcií cestovného ruchu a preto je nutné uvažovať o prepojení viacerých katastrov pre rekreáciu a vidiecku turistiku. Možnosti využitia miernejších terénov v katastrálnom území sú široké, ktoré môžu slúžiť pre turistiku, cykloturistiku a hubárčenie v lete a v zime pre lyžiarsku turistiku. Obec má vhodné podmienky pre chalupárenie, letnú a zimnú turistiku v prírodnom prostredí.

V južnej časti územia, pri ceste III/3456 sa nachádza lokalita rekreačných chatiek. Na území obce je niekoľko zaujímavých miest s dobrými výhľadmi na obec ale aj na širšie okolie a to predovšetkým z vrcholu Okružlej na juhozápade územia a zo Syrovej hory 454,2 m.n.m. na severozápade územia s panoramatickými výhľadmi.

Ďalšou z možností využitia prírodného potenciálu územia obce je poľovnícky revír v blízkych lesoch, kde pôsobí Poľovnícke združenie Hubertus Podhorany, ktoré vlastní poľovnícku chatu v severnej časti územia.

V rámci rekreácie je možné v severnej časti územia vytvoriť plochu rekreácie, v západnej časti územia riešiť plochu záhradkárskej lokality a v južnej časti územia rozšírenie lokality rekreačných chatiek.

V riešení územného plánu obce je potrebné riešiť cyklotrasu s možným napojením na hlavnú kostrovú sieť cyklotrás PSK. Trasa by viedla cez obec Nemcovce, osadu Zimná studňa po poľnej ceste do obce Chmeľovec, kde by pokračovala po hlavnej ceste do obce Podhorany, vytvárajúcou optimálne podmienky predovšetkým pre prepojenie navrhovaných aktivít v území a centrom obce Podhorany.

Body záujmu by boli určené na školskom dvore – altánok určený k oddychu. Ďalej by trasa pokračovala hore dedinou k druhému bodu záujmu a to ku Krížu nad dedinou z ktorého je výhľad na celú dedinu.

11. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia

11.1. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia

Územím obce Podhorany neprechádza žiadna z ciest nadradenej cestnej siete a podľa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja cez obec ani vo výhľade nebude prechádzať cesta nadradenej cestnej siete Slovenskej republiky.

Obec Podhorany leží mimo hlavných dopravných koridorov Slovenska. Nadradený skelet cestnej dopravnej infraštruktúry je zo západného smeru reprezentovaný spoločným koridorom diaľnice D1 a cesty I/18, E50 v trase hranica ŽSK – Poprad – Prešov – hranica KSK, na ktorý je obec nepriamo napojená pomocou cesty I/18 Prešov – Kapušany – Vranov nad Topľou, na ktorú sa v Kapušanoch napája cesta II/545 a z ktorej je za obcou Kapušany vypojená cesta III/3456 prepájajúca cestu II/545 s cestou I/73 v línii Podhorany, Chmeľovec, Šarišská Trstená, Pušovce, Chmeľov.

Katastrom obce neprechádza žiadna nadradená trasa elektrického VVN vedenia. Na území obce sa nenachádza VTL rozvod plynu ani plynoregulačná stanica VTL/STL. Územím obce neprechádzajú trasy nadradených vodárenských sústav.

V riešenom území preto nie je potrebné v návrhu územného plánu obce vytvárať podmienky ochrany týchto nadradených systémov technického vybavenia.

11.2. Požiadavky na riešenie dopravy

Obec sa nachádza v spádovej oblasti mesta Prešov, ktoré je vzdialené 14 km. Cesta III/3456 vo svojom priebehu katastrom obce zodpovedá približne kategórii C 7,5/50. Cesta prebieha v krátkom kontakte v dĺžke 880 m s juhovýchodným okrajom zástavby obce a nemá podstatný vplyv na dopravnú obsluhu územia obce, ktorú zabezpečujú miestne komunikácie prebiehajúce v severojužnom smere. Tieto miestne cesty sú napojené na cestu III/3456 v štyroch stykových križovatkách. Cez

miestny potok prebieha cesta mostným objektom v pravouhlom smerovom oblúku s polomerom cca 30 m, čo hodnotíme ako bodovú zavadu. Most nemá potrebný prietočný profil pre Q_{100} , čo spôsobuje vzdušenie hladiny aj pri menších prietokoch a dochádza ku statickému ohrozeniu objektu mosta a prilahlých úsekov cesty. V prejazdnom úseku je položený nový asfaltový koberec šírky 6,0 m, po západnom okraji prebieha chodník šírky 1,5 m oddelený od vozovky vyvýšeným obrubníkom. Chodník na východnom okraji intravilánu plynule nadväzuje na chodník v obci Chmeľovec. Voda pri obrubníku je zachytávaná do dažďovej kanalizácie vedenej pod chodníkom a zaústenej do miestneho potoka v mieste mosta. Na protihľanej strane vozovky prebieha dláždená priekopa z betónových tvárnic nekvalitne zrealizovaná so svojpomocne zhotovenými vjazdmi pomocou rúr rôznej kvality. Krajnice šírky 0,3–0,5 m sú zarastené zeleňou a spolu s vyvýšenými okrajmi priekopy zabraňujú v niektorých úsekoch plynulému odtoku vody z vozovky. Šírka vozovky medzi obrubníkom a nespevnenou krajinou je 6,0 m, pričom pre prietah cesty III. triedy je v zmysle STN 73 6110 požadovaná funkčná trieda B3 v kategórii MZ 8/50.

Vývoj intenzity dopravy na ceste III/3456 v rámci celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest nie je sledovaný. Vzhľadom na charakter dopravy s prevahou individuálnej a hromadnej dopravy osôb pri pomerne malom počte obyvateľov a hybnosťou obyvateľstva odhadujem intenzitu dopravy v rozsahu 300–500 skutočných vozidiel za 24 hod.. Z tohto dôvodu napriek technickým nedostatkom najmä prejazdnych úsekov doprava na ceste III/3456 nespôsobuje výraznejšie problémy v urbanistickej štruktúre obce ani v oblasti dopravnej bezpečnosti. Problémom však môže byť napojenie viacerých obytných a rekreačných objektov výjazdami priamo na komunikáciu mimo intravilánu obce.

Miestne obslužné komunikácie

Rozhodujúca časť zástavby obce, ktorá je situovaná severne od cesty III/3456 v údolí Dlhého potoka je dopravne sprístupnená pomocou sústavy miestnych ciest prebiehajúcich v severojužnom smere obojstranne pozdĺž miestneho potoka a prepojených na severnom okraji intravilánu prepojovacou komunikáciou s novým šírko predimenzovaným mostom cez miestny potok. Miestny potok je ešte na dvoch miestach premostený pomocou betónových mostov v dobrom technickom stave v nenormovom šírkovom usporiadaní bez chodníkov. Severojužným smerom je taktiež smerovaná druhá hlavná os územia a to cesta vedúca východným okrajom obce sústreďujúca na seba novú zástavbu (v smere na katastrálne územie Chmeľovec aj sieť jednosmerných komunikácií obsluhujúcich živelne vznikajúcu individuálnu zástavbu rodinných domov).

Zástavbu južne od cesty III/3456 sprístupňujú dve komunikácie dĺžky 360 m a 180 m napojené na cestu III/3456 v neprehľadných stykových križovatkách a slepo ukončených bez obrátí v koncových polohách:

- potoka neumožňujúcim optimálne vjazdy na súkromné pozemky a bezproblémové ukladanie inžinierskych sietí,
- nevyhovujúcou a nehomogénnou šírkou vozovky 3–4,0 m výnimočne 4,5 m pre bezproblémovú obojsmernú premávku a to aj osobných automobilov,
- absenciou chodníkov.
- polohou na hranici katastrov obcí Chmeľovec a Podhorany

Miestne komunikácie vznikli živelným vývojom a sú charakteristické:

- úzkym dopravným priestorom vymedzeným prilahlými hranicami parciel a brehmi nekvalitnou vozovkou z penetračnej úpravy na nekvalitnom podlaží, často bez priečného sklonu resp. s pokladkou asfaltového koberca na nevyhovujúci pôvodný podklad, v dvoch prípadoch má vozovka len prašný kryt,
- problematickým odvodnením vozovky do potoka resp. sú bez prvkov odvodnenia, voda vytvára erozívne ryhy na vozovke, čo prispieva k postupnému rozpadu krytu vozovky a prieniku vody do spodných vrstiev vozovky a do podlažia,
- smerovými oblúkmi neprípustne malých polomerov,
- neestetickým uličným priestorom, neudržiavanými nadväzujúcimi plochami zelene resp. nespevnenými plochami.

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete je potrebné:

- rešpektovať nadradenú ÚPD Prešovského samosprávneho kraja,
- rešpektovať hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov.

V návrhu územného plánu obce z hľadiska cestnej dopravy je potrebné riešiť:

- Prieťah cesty III/3456 v zastavanom a k zastavanému určenom území obce Podhorany v zmysle STN 73 6110 v kategórii B3–MZ 8,5/50.
- Úseky cesty III/3456 mimo zastavanú časť obce v kategórii C 7,5/70.
- Napojenia miestnych ciest na cestu III/3456 v stykových križovatkách v zmysle normových ustanovení.
- Miestne obslužné a účelové cesty upraviť a nové zriadiť v súlade s STN 73 6110 a vylúčiť provizórne prašné úpravy.
- Riešiť problematické výjazdy z RD na cestu III. triedy mimo zastavané územie obce.
- Chodníky pri ceste III. triedy a miestnych komunikáciách v potrebnom rozsahu a samostatne trasované pešie prepojenia.
- Dobudovať chodníky pri miestnych cestách v primeranom rozsahu.
- Navrhnuť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.
- Cyklistické a pešie trasy riešiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu, ich šírkové usporiadanie navrhnuť v zmysle STN a TP.
- Potrebný počet parkovacích stojísk pri objektoch občianskej vybavenosti úpravou a dopravným značením jestvujúcich neorganizovaných spevnených plôch a ich doplnenie na ucelených plochách alebo ako parkovacie pásy na miestnych komunikáciách.
- Všetky bodové a líniové závady.

Poľné cesty

Všetky jestvujúce poľné cesty majú len zemitú, utlačenú povrchovú úpravu. Ich šírky sa pohybujú v rozmedzí 2,5–3,5 m.

Časť nespevnených komunikácií slúži ako prístupové cesty k novovznikajúcim plochám IBV, vrátane využívania nevyhovujúcej križovatky s cestou III/3456 v južnej časti obce. Nutná bude ich zmena na spevnené cesty zodpovedajúce súčasným technickým normám, v prípade hlavných obslužných komunikácií aj vrátane minimálne jednostranného chodníka.

Bodové a líniové závady

Bodové závady

Označenie   Popis dopravnej závady

1.   Malý polomer smerového oblúka pred vjazdom na most, nevhodné pripojenie miestnej komunikácie.
2.   Neprehľadná križovatka cesty III/3456 s miestnou komunikáciou.
3.   Neprehľadná križovatka cesty III/3456 s miestnou komunikáciou.
4.   Nevyhovujúca križovatka s nespevnenou komunikáciou

Líniové závady

Označenie   Popis dopravnej závady

5.   Výstavba v okolí cesty III/3456 bez vhodného prístupu na pozemky.
6.   Nespevnená cesta využívaná ako nosná komunikácia pre individuálnu výstavbu.

Plošné závady

Označenie   Popis dopravnej závady

7.   Živelná zástavba bez dostatočnej kapacity cestnej siete a technickej infraštruktúry.
8.   Potencionálne zosuvné územie, vrátane časti pod cestou III/3456.

Dopravné zariadenia cestnej dopravy

Z dopravných zariadení najbližšia čerpacia stanica pohonných hmôt je vo vzdialenosti 14 km v meste Giraltovce a 17 km v meste Prešov, čo je pomerne priaznivý stav.

Parkovacie, odstavné plochy a priestranstva, garáže

V obci nie sú vybudované špecializované a organizované plochy pre statickú dopravu. V priestore pri obecnom úrade je spevnená plocha využívaná pre potreby návštevníkov obecného úradu. Improvizované parkovanie je možné aj pri objekte potravín a parkoviska. Potreba parkovania pre lokality rodinných domov je vykrytá na vlastných pozemkoch. Vzhľadom na veľkosť obce a počet obyvateľov obec nemá problémy v oblasti statickej dopravy.

V územnom pláne je potrebné pre obyvateľov obce a pre objekty občianskeho vybavenia v obci riešiť odstavné a parkovacie plochy pre stupeň motorizácie 1 : 2,5 a pre pomer del'by dopravnej práce individuálnej automobilovej dopravy ku ostatnej 25 : 75.

Hlukové pásma cestnej dopravy

Vzhľadom na mimoriadne nízku intenzitu dopravy a počet nákladných automobilov a polohu ťažiska zástavby, nie je najvyššia hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v obytnom území v okolí cesty III. triedy dokladovaná v zmysle prílohy číslo.2. k nariadeniu vlády Slovenskej republiky číslo 339/2006 Z.z., „Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí...“. V obci neboli zaznamenané sťažnosti občanov na hluk na základe subjektívnych pocitov.

Pešie komunikácie

Jednostranný chodník súbežný s cestou III/3456 má šírku 1,5 m, od vozovky je oddelený vyvýšeným obrubníkom, má kryt z asfaltového betónu v dobrom stave. Pri miestnych komunikáciách chodníky nie sú a všetok peší pohyb sa realizuje po vozovke. V hornej časti obce je zrealizovaný chodník pri novej zástavbe rodinných domov v dĺžke cca 110 m, šírka 1,5 m s betónovým zvetraným krytom a výškovo zle vedený (30–40 cm nad príľahlou vozovkou), čo si vynucuje zriaďovanie nájzdov zasahujúcich do vozovky. Neusporiadaný a rôznorodý dopravný priestor miestnych komunikácií pri absencii chodníkov vytvára možnosti kolízie s chodcami.

Cyklistická doprava

V obci nie je v súčasnosti segregovaná cyklistická doprava. Cyklistická doprava je využívaná za účelom dochádzky k objektom občianskeho vybavenia, do zamestnania a za účelom cykloturistiky. Je realizovaná po miestnych obslužných komunikáciách a po ceste III/3456, ktorá sa pred obcou napája na cestu II/545. Po ceste II/545 vedie trasa Karpatskej cyklocesty z Prešova na Duklu číslo 015, ktorá spája pohraničné oblasti piatich európskych krajín Slovenska, Poľska, Maďarska, Rumunska a Ukrajiny.

Autobusová doprava

Autobusová doprava je zastúpená autobusmi SAD. V obci je jedna priebežná obojstranná zastávka. Zastávka je vybavená prístreškom. Autobusy zastavujú na jazdnom pruhu. Počet spojov v súčasnosti vyhovuje.

Železničná doprava

Cez zastavanú časť obce ani cez jej kataster neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v meste Prešov vo vzdialenosti 14 km a železničné zastávky sú v Kapušanoch a Lipníkoch na nadregionálnej jednokolejnej trati číslo 193 Prešov – Vranov nad Topľou – Humenné.

Letecká doprava

V katastri obce sa nenachádza žiadne civilné letisko osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie. Do katastrálneho územia Podhorany nezasahujú žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy civilných letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce a ktoré by ovplyvňovali a limitovali rozvoj obce.

Do južnej časti katastrálneho územia obce zasahujú čiastočne prekážkové roviny prístávacej dráhy Leteckej základne Prešov, nachádzajú sa však mimo územia intravilánu a prípadného ďalšieho rozvoja obce.

11.3. Požiadavky na riešenie vodného hospodárstva

11.3.1. Zásobovanie vodou

V obci Podhorany je vybudovaný verejný vodovod v operatívnej správe VVS a. s. Košice. Zdrojom pitnej vody je vodárenská nádrž Starina (ÚV Stakčín). Privádzacím potrubím DN 200 mm je voda privádzaná z potrubia DN 1000 mm do vodojemu.

Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Chmeľovec o objeme 100 m³ s kótou dna 401,00 m n. m a max hladinou 404,30 m n. m.

Z celkového počtu 872 obyvateľov bolo v roku 2022 napojených na verejný vodovod 68 obyvateľov, čo predstavuje napojenosť 7,8%.

Údaje o množstve distribuovanej vody a počte zásobovaných obyvateľov za roky 2020, 2021, 2022:

Podhorany	2020	2021	2022
Počet obyvateľov v obci	845	852	872
-z toho napojení na vodovod	57	68	68
Počet prípojok	6,75	17	17
Voda fakturovaná (m ³ /rok)	924,955	972,762	1397,09
- domácnosti (m ³ /rok)	924,955	972,762	1397,09

Výpočet potreby pitnej a úžitkovej vody pre bytový fond:

Výpočet je vykonaný podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 684/2006 Z. z. zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Špecifická potreba vody:

1.2 Byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom: 135,0 l/osoba, deň

1.1 Základná vybavenosť - Obec do 1 000 obyvateľov 15,0 l/osoba, deň

Spolu: 150,0 l/osoba, deň

Priemerná potreba vody (l/s) Q_p :

2010: 746 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň = 111 900 l/deň = 1,29 l/s

2020: 849 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň = 127 350 l/deň = 1,47 l/s

2030: 959 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň = 143 850 l/deň = 1,66 l/s

2040: 1059 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň = 158 850 l/deň = 1,84 l/s

Maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 2,0$) (l/s):

2010: 2,0 x 111 900 l/deň = 223 800 l/deň = 2,59 l/s

2020: 2,0 x 127 350 l/deň = 254 700 l/deň = 2,94 l/s

2030: 2,0 x 143 850 l/deň = 287 700 l/deň = 3,33 l/s

2040: 2,0 x 158 850 l/deň = 317 700 l/deň = 3,68 l/s

Pričom k_d = súčiniteľ dennej nerovnomernosti.

Maximálna hodinová potreba vody $Q_h = Q_m \times k_h$ ($k_h = 1,8$) (l/s):

2010: 1,8 x 223 800 l/deň = 402 840 l/deň = 4,66 l/s

2020: 1,8 x 254 700 l/deň = 458 460 l/deň = 5,30 l/s

2030: 1,8 x 287 700 l/deň = 517 860 l/deň = 5,99 l/s

2040: 1,8 x 317 700 l/deň = 571 860 l/deň = 6,62 l/s

Ročná potreba vody v roku 2010: $Q_r = Q_p \times 365 = 111,9 \times 365 = 40 843,5$ m³/rok

Výpočet objemu vodojemu $Q_v = Q_m \times 0,6$ (min. 60 %) :

2010: 223,8 m³/d x 0,6 % = 134,3 m³

2020: 254,7 m³/d x 0,6 % = 152,8 m³

2030: 287,7 m³/d x 0,6 % = 172,6 m³

2040: 317,7 m³/d x 0,6 % = 190,6 m³

Osadenia vodojemu: Kóta dna vodojemu: 401,00 m.n.m.
Kóta max. hladiny: 404,30 m.n.m.
kóta max. zástavby 378,00 m.n.m.
kóta min. zástavby 352,00 m.n.m.

Z vodojemu Chmeľovec: 2 x 100 m³ vybudovaného na kóte dna 401,00 m.n.m. bude zásobovaná jestvujúca a navrhovaná zástavba v I. tlakovom pásme v potrebnom množstve a tlaku. V obci je potrebné dobudovať verejný vodovod.

Pri navrhovaných rozvojových aktivitách prevádzkovateľ verejného vodovodu požaduje rešpektovať vybudované vodohospodárske zariadenia a v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. dodržať ich ochranné pásma (OP - 1,8 m od okraja potrubia na každú stranu pri verejnom vodovode do DN 500 mm vrátane, a 3 m od okraja potrubia na každú stranu pri verejnom vodovode s priemerom väčším ako DN 500 mm).

Pri križovaniach a súbahu dodržať STN 73 6005 Priestorová úprava vedení technického vybavenia. Do priestoru nad vodovodné potrubie, ako aj v rozsahu manipulačného priestoru a ochranného pásma vodovodu nie je možné osadiť stavby s pevnými základmi (týka sa to aj osadenia stĺpov, stožiarov, základových dosiek, pätiiek, oplotenia, ktoré musí byť v OP vodovodu a v rozsahu manipulačného priestoru demontovateľné).

V zmysle §19 ods. 5 zákona je v pásme ochrany zakázané:

- vykonávať zemné práce, stavby, umiestňovať konštrukcie alebo iné podobné zariadenia, alebo vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu, alebo ktoré by mohli ohroziť jeho technický stav.
- vysádzať trvalé porasty
- umiestňovať skládky
- vykonávať terénne úpravy

11.3.2. Odkanalizovanie

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Objekty občianskej vybavenosti a veľká časť rodinných domov majú vybudované vlastné žumpy. Časť rodinných domov má domovú kanalizáciu zaústenú do priekop, alebo priamo do potoka, čo je spolu s vyvážením žump hygienickou závadou, pre ktoré je potrebné vybudovať kanalizáciu. Poľnohospodárske družstvo má na hospodárskom dvore vybudovanú kanalizáciu zaústenú do žump. Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané priekopami, rigolmi a dažďovou kanalizáciou DN 600 a 400 mm, ktoré sú zaústené do potoka. Priekopy a rigoly sú neudržiavané a zanesené. V roku 2006 VodoKap – SK, s.r.o. vypracovala štúdiu Podhorany – Chmeľovec Kanalizácia a ČOV. Štúdiu rieši skupinovú gravitačnú splaškovú kanalizáciu Podhorany – Chmeľovec a ČOV pre 1 450 EO pod obcami zaústenú do Dlhého potoka.

Výpočet množstva splaškových vôd podľa STN 75 6101 v roku 2040:

Potreba vody je prevzatá z časti 2.7.2.1.1. Zásobovanie pitnou a prevádzkovou vodou:

$$\begin{aligned} Q_p &= 1,84 \text{ l/s.} \\ \text{Najväčší prietok: } Q_{h_{\max}} &= k_{h_{\max}} \times Q_{24} = 3,0 \times 1,84 = 5,52 \text{ l/s} \\ \text{Najmenší prietok: } Q_{h_{\min}} &= k_{h_{\min}} \times Q_{24} = 0,6 \times 1,84 = 1,1 \text{ l/s} \\ k_{h_{\max}} &\text{ – súčiniteľ maximálnej hodinovej nerovnosti} \\ k_{h_{\min}} &\text{ – súčiniteľ minimálnej hodinovej nerovnosti} \\ Q_{24} &\text{ – priemerný denný prietok splaškových vôd} \end{aligned}$$

Výpočet množstva BSK₅:

$$1059 \text{ obyvateľov} \times 60 \text{ g/obyv. deň} = 63\,540 \text{ g/deň} \times 365 = 23\,192 \text{ kg/rok}$$

V obci je potrebné vybudovať celoobecnú splaškovú kanalizáciu a ČOV.

Odvádzanie splaškových odpadových vôd riešiť prednostne prostredníctvom verejnej kanalizácie. V prípadoch, kde nie je možné napojenie na verejnú kanalizáciu, je nutné zabezpečiť iný spôsob odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd, napr. výstavbou vlastnej čistiarne odpadových vôd, prípadne akumuláciu produkovaných splaškových odpadových vôd z jednotlivých objektov vo vodotesných žumpách a zneškodňovanie žumpových vôd riešiť v súlade s ustanovením § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

Dažďové vody sa v čo najväčšej miere ponechajú na vsiaknutie do terénu a terén je potrebné vyspádať tak, aby nevsiaknuté vody boli odvedené do rigolov, priekop a nimi do potokov.

11.4. Zásobovanie energiami

11.4.1. Elektrická energia

Obec Podhorany je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc 22/0,4 kV. Trafostanice sú napájané po VN strane z odbočky od kmeňovej VN linky VSD číslo 208 tvorenej vodičmi 3x35 AlFe 6 na betónových stĺpoch resp. VN káblom závesným resp. vo výkope.

Prehľad o jestvujúcich trafostaniciach v obci:

Označenie	Umiestnenie	Výkon /kVA/		Prevedenie	Prevádzkovateľ
		Obec	cudzie		
TS 1	na hornom konci	250	–	kiosková	VSD
TS 2	v uličke k maštaliam	250	–	PTS mrežová	VSD
TS 3	v uličke pod cestou – smer Kapušany	250	–	C22b	VSD
TS 4	pri poľnohospodárskom družstve	–	100	TSB4-stĺpová	cudzía
TS 5	pri maštali pre ošípané	–	100	PTS mrežová	cudzía
TS 6	začiatok obce	250	-	kiosková	VSD
TS 7	parcela 400/245	250	-	kiosková	VSD
TS 8	parcela 400/171	250	-	kiosková	VSD

Celkom Sc /kVA/: **1500 200**

Elektrické stanice (transformovne) VVN/VN zásobujúce danú oblasť:

Lokalita	Inštalovaný výkon /MVA/	Prevod /kV/	Prevádzkovateľ
ES Prešov I	50 + 50	110/22	VSD

Vedenia VVN a VN prechádzajúce lokalitou:

Číslo vedenia	kV	Trasa od – do	Vedenie	Prevádzkovateľ
VN linka číslo 208	22	ES Prešov I	jednoduché	VSD

Zdroj: VSD, a.s. Košice

Sekundárne elektrické rozvody NN a verejné osvetlenie:

Kmeňové distribučné NN vedenia sú tvorené vodičmi prierezu 3 x 70 + 50 mm² AlFe6, 4 x 70/11 AlFe resp. novými závesnými káblami AES 4x120 v trase vedľa hlavných miestnych komunikácií, odbočky do uličiek vodičmi prierezu 4 x (25–35) mm² AlFe6 resp. novými závesnými káblami AES. Nové časti obce sú zásobované kábelovým vedením vo výkope cez pilierové skrine SR.

Existujúce verejné osvetlenie je tvorené vodičom 16–25mm² AlFe a výbojkovými svietidlami resp. novými LED svietidlami na podperných bodoch NN siete s napojením a ovládaním z rozvádzača verejného osvetlenia.

Energetická bilancia potrieb elektrickej energie

Bilancie celkového elektrického príkonu pre bytový a nebytový fond sú vypočítané v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky Pravidiel pre elektrizačnú sústavu číslo 2, ktorú vydal SEP v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

Celkový počet odberov domácnosti: 229 je rozdelený podľa kategórie bytového odberu v zmysle STN 332130 článok 4.1 a Pravidiel pre ES číslo 2, článok 4.2.1. a tabuľka číslo 1– jestvujúci stav, nasledovne:

kategória	podiel bytov %	počet bytov	jednotkový príkon na byt kVA	celkový príkon kVA
A	40	92	$0,4 + 1,6/\sqrt{n} = 0,56$	51,5
B1	0	0	$0,8 + 3,2/\sqrt{n} = 0$	0
B2	50	114	$1,6 + 6,4/\sqrt{n} = 2,2$	250,8
C1	10	23	$6,0 + 4,0/\sqrt{n} = 6,8$	156,4
C2	0	0	$12,0 + 8,0/\sqrt{n} = 0$	0

Podielové zaťaženie od bytového fondu celkom je $S_{C1} = 458,7$ kVA

Príkon podľa jednotlivých kategórií:

- kategória A – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA
- kategória B1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA
- kategória B2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody
- kategória C1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumuláčn
- kategória C2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumuláčn + elektrické vykurovanie akumuláčn

Podielové zaťaženie na občiansku a technickú vybavenosť:

Celkový počet odberov – podnikatelia, vrátane odberov verejnej správy: 11 odberov.

Podielové zaťaženie pre obec Sc ₁ – bytový fond:	458,7 kVA
Sc ₂ – občianska a technická vybavenosť:	72 kVA
Sc – Celkom pre obec:	530,7 kVA

V riešení územného plánu obce je potrebné:

- prehodnotiť výkon a počet trafostaníc do roku 2040 s dostatočnou rezervou výkonu,
- navrhnuť rekonštrukciu fyzicky starých resp. výkonom nepostačujúcich trafostaníc,
- navrhnuť a vhodne umiestniť – vyčleniť miesto pre nové trafostanice, vrátane prívodu VN k nim a ich stavby začleniť do verejnoprospešných stavieb,
- riešiť nutné preložky VN a nové prípojky VN mimo obce vzdušné, v obci káblom v zemi, resp. vzduchom,
- riešiť rekonštrukciu existujúcej NN siete s nevyhovujúcimi elektrickými parametrami (drevené a poškodené podperné body a pod.),
- na rozvod AES káblami s novými podpernými bodmi, resp. preferovať postupné nahrádzanie vzdušných elektrických NN vedení kábelovými rozvodmi v zemi,
- navrhnuť pre nové lokality NN sieť káblami v zemi, v riešení je potrebné požívať štandardy VSE,
- pripravovať a postupne realizovať rekonštrukcie existujúceho verejného osvetlenia pri preferovaní uloženia jeho elektrických rozvodov v zemi a rovnako realizovať výstavbu nového osvetlenia.

11.4.2. Plyn

Obec Podhorany je plynofikovaná od roku 2000 pri tlakovej hladine 200 kPa STL plynovodmi z materiálu polyetylén a oceľ. Zdrojom zemného plynu pre obec je vysokotlaký distribučný plynovod DN 200, PN 4,0 MPa Prešov – Vranov nad Topľou, z ktorého cez VTL prípojku DN 80, regulačnú stanicu (RS 1 200 m³/h) v obci Lipníky je cez STL plynovody Lipníky – Celovce – Pušovce – Proč – Šarišská Trstená – Chmeľovec, zásobovaná obec. Stredotlaké rozvody sú z PE potrubia D 90 mm až 50 mm. Odberatelia plynu sú zásobovaní plynom z miestnej STL siete, buď priamo cez STL prípojky plynu, alebo cez stredotlaké prípojky a regulátory tlaku STL/NTL plynu. SPP-D v súčasnosti nemá v riešenom území vlastné rozvojové zámery.

Návrh územného plánu obce bude rešpektovať ochranné (OP) a bezpečnostné pásma (BP) existujúcich plynárenských zariadení tak, ako vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.

Potrebné rozšírenie STL plynovodov v obci je potrebné riešiť koncepčne v súlade s podmienkami vyplývajúcimi z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadrení SPP-D, ako prevádzkovateľa siete.

V prípade potreby preložky existujúcich plynárenských zariadení (PZ) prevádzkovaných SPP-D, je potrebné, aby odd. prevádzky posúdilo možnosť realizácie preložky a stanovilo podmienky jej realizácie.

Podľa ustanovenia §79 ods. 5 a 6 a ustanovenia § 80 ods. 4 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zriaďovať stavby v OP a BP plynár. zariadenia a vykonávať činnosti v OP PZ možno len po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete a za podmienok ním určených.

11.4.3. Teplo

V riešení územného plánu obce bude potrebné aj naďalej uvažovať so zemným plynom ako s hlavným zdrojom tepla s možnosťou využitia doplnkových zdrojov energie. Pri stanovení tepelnej potreby je potrebné vychádzať z STN 383350 o zásobovaní teplom, že objekty v obci Podhorany sa nachádzajú v krajine s najnižšou oblastnou teplotou –18°C.

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho, ale ani menšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. V riešení územného plánu odporúča sa uvažovať so zmenou palivovej základne napr. prechodom na biomasu a využívaním obnoviteľných zdrojov energie – solárne, fotovoltaické panely. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

11.5. Požiadavky na riešenie telekomunikačných a informačných sietí

11.5.1. Telefonizácia

V obci Podhorany sa nachádzajú úložné telekomunikačné káble vo vlastníctve Slovak Telekom a.s.. Obec nemá vlastnú telefónnu ústredňu. Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu Tulčik po prípojnom úložnom medenom kábli vedenom v trase od Tulčika popri poľnej ceste okolo hospodárskeho dvora, cintorína do riešenej obce a s pokračovaním do obce Chmeľovec. Jestvujúca miestna telekomunikačná sieť je realizovaná úložným káblom s napojením účastníkov vzdušným káblovým vedením z účastníckych rozvádzačov umiestnených na drevených pätkovaných stožiaroch v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií.

Technické údaje o kapacite a využití telefónnej ústredne, miestnej telekomunikačnej sieti a prípojných kábloch sú predmetom obchodného tajomstva Slovak Telecom a.s.. Ich prípadné rozšírenie si musia zabezpečiť podľa potreby na vlastné náklady jednotliví investori.

Spoločnosť Slovak Telekom a.s, ktorá má v katastrálnom území obce Proč osadenú základňovú stanicu bod PO_KAP a obec Podhorany je pokrytá mobilnou 4G sieťou. ST, a.s. neplánuje v horizonte do 5 rokov umiestniť v katastri obce výstavbu ďalších zariadení.

V obci Podhorany má ešte uložený podzemný optický kábel aj Orange Slovensko a.s. a obec je pokrytá mobilnou 4G sieťou OSK.

Spoločnosť Towercom (predtým TRI R-TBDS a.s. – Rádiokomunikácie) má v lokalite so súradnicami 21°22'42''/49°05'54'' inštalovaný televízny prevádzač – TVP Kapušany (Towercom).

V obci Podhorany pôsobia firmy WI-NET s.r.o. Raslavice a ITcity s.r.o. Prešov, ktoré prevádzkujú bezdrôtovú elektronickú komunikačnú sieť slúžiacu pre poskytovanie širokopásmového pripojenia k internetu.

Miestny rozhlas je vedený z rozhlasovej ústredne situovanej v budove obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch.

V riešení územného plánu obce je potrebné:

- pri riešení rozvoja nových lokalít bývania, podnikateľskej činnosti, športových aktivít vymedziť trasu – koridor pre následné uloženie telekomunikačných káblov v lokalite s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN, napojovací bod určí správca pri začatí územného konania.

Rozšírenie telefónnej ústredne, miestnej telefónnej siete a telefónnych staníc zabezpečí podľa potreby na vlastné náklady správca.

11.5.2. Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Pokrytie televíznym a rádiovým signálom a pokrytie mobilných sietí v lokalite je vyhovujúce.

V riešení územného plánu obce je potrebné:

- vytvoriť územnotechnické podmienky pre realizáciu požiadaviek operátorov jednotlivých mobilných sietí pre ďalší rozvoj a skvalitnenie mobilných sietí,
- do vzdialenosti 50 m v smere vyžarovania/príjmu antén televízneho prevádzača – TVP Kapušany (Towercom), v lokalite so súradnicami 21°22'42''/49°05'54'' neumiestňovať žiadne budovy.

12. Ochranné pásma

V riešení územného plánu obce je potrebné vymedziť ochranné pásma pre jednotlivé siete dopravnej a technickej infraštruktúry v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi a STN takto:

Ochranné pásma cestnej dopravy:

Podľa zákona číslo 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov je ochranné pásmo určené:

– pre cestu III/3456 - 20 m od osi vozovky, mimo zastavaného územia vymedzeného platným územným plánom.

Ochranné pásma leteckej dopravy:

V zmysle § 30 zákona číslo 143/1998 Z.z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov (letecký zákon), je potrebný súhlas Dopravného úradu na stavby:

- vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1 písm.a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1 písm.b),

- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1 písm.c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písm. d).

Ochranné pásma energetiky:

Podľa § 43 Zákona číslo 251/2012 Z.z. o energetike je ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov je pri napätí:

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

- pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
- pre zavesené káblové vedenie 1 m,

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.

Vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) so šírkou 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je

a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,

V ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažké mechanizmy,
- b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu.

Ochranné pásma vodného hospodárstva:

Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 442/2002 Z.z. uvedené v § 19, odstavce 2, slúžia k ich bezprostrednej ochrane pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti a vymedzujú pásma ochrany, ktorým sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany:

1,8 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane.

Ochranné pásma pre plynovody a prípojky:

Ochranné pásma podľa § 79 Zákona 251/2012 Z.z. o energetike sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

1 m – pre NTL a STL plynovody a prípojky s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa, ktorými sa rozvádzajú plyny v zastavanom území obce.

8 m – pre technologické objekty plynu,

V ochrannom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

– zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vykonávať činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne by sa mohlo poškodiť vedenie plynu alebo by sa ohrozila bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,

Bezpečnostné pásmo pre plynovody a prípojky:

Bezpečnostné pásmo pre plynovody je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

10 m – pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

V bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

– zriaďovať stavby a konštrukcie.

Smerové ochranné pásmo pre trasu televízneho prevádzača – TVP Kapušany (Towercom) v lokalite so súradnicami 21°22'42"/49°05'54':

50 m – v smere vyžarovania/príjmu antén.

V smerovom ochrannom pásme televízneho prenosu, kde bez vedomia investora je zakázaná:

– výstavba akýchkoľvek budov,

– inštalácia generátorov, silných energetických zdrojov, vedení, vysieláčov a radarov.

Ochranné pásmo telekomunikačných káblov podľa zákona číslo 610/2003 Z.z.:

1,5 m – od osi telekomunikačného kábla.

Tieto ochranné pásma súvisia so sieťami technickej infraštruktúry a dopravy uvedenými v príslušných kapitolách a významnejšie z nich sú zdokumentované v grafickej časti.

Ďalšie ochranné pásma vyplývajúce z funkcie jednotlivých funkčných plôch sú:

Ochranné pásmo hospodárskeho dvora s chovom hovädzieho dobytku, pre ktoré prislúcha ochranné pásmo 50 m široké.

Ochranné pásmo výrobných areálov, objektov a zariadení bude určené konkrétne podľa príslušných STN resp. iných súvisiacich noriem v predrealizačnej resp. realizačnej fáze investície.

Iné ochranné pásma:

V zmysle ustanovení § 49 zákona číslo 364/2004 Z.z. o vodách pozdĺž oboch brehov vodného toku, kde môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky, je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky:

5 m – od brehovej čiary Dlhého, Podhoranského potoka a ostatných potokov v obci.

13. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny

V riešení územného plánu obce z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny je potrebné dodržať limity využívania krajiny a jej jednotlivých prvkov, vrátane sídelnej štruktúry, ktoré úzko súvisia s následnou optimalizáciou využívania krajiny a opatreniami pre ich rešpektovanie, zmiernenie alebo odstránenie. Jednotlivé štruktúralne prvky vyplývajúce z hodnotenia ekologickej stability a zraniteľnosti a krajinoekologických limitov majú rovnakú štruktúru a tieto si vyžadujú:

- zmenu funkčného využívania krajiny a jej prvkov
zmena – delimitácia pri plochách porastených nelesnou drevinnou vegetáciou nad 50 % na lesné pozemky,
zmena – delimitácia pri navrhovaných prvkoch – opatrenia územného systému ekologickej stability,
- úpravu režimu využívania a opatrenia na udržanie stability krajiny a jej prvkov
nízky podiel verejnej zelene, absencia sprievodnej zelene vodného toku v rámci zastavaného územia,

- územie ohrozené eróziou,
ohrozenie lúčnych porastov zarastaním nelesnou drevinnou vegetáciou,
- rešpektovanie stresových faktorov alebo ich zmiernenie
zosuvné územia,
pásmo hygienickej ochrany hospodárskeho dvora,
znečisťovanie vodných tokov splaškovými vodami – dodržanie STN,
- posilnenie biodiverzity krajiny a jej prvkov
nedostatočne štruktúrovaná ochrana významných prvkov krajiny,
- zachovanie krajinného rázu a charakteristického obrazu krajiny
zmena charakteristického vzhľadu krajiny zarastaním nevyužívaných plôch náletmi drevín, strata mozaiky,
- dodržiavanie súvisiacich právnych predpisov
ustanovenia zákona o ochrane prírody a krajiny pri akýchkoľvek zásahoch do súčasných
a navrhovaných prvkov územného systému ekologickej stability a výsadbe drevín na nelesnej
pôde.

Pri riešení ochrany prírody a tvorby krajiny je ďalej potrebné:

- rešpektovať kosťu regionálneho územného systému ekologickej stability resp. vymedziť
najcennejšie prvky v území,
- celoplošne zhodnotiť stabilitu a dynamiku územia, na základe ktorých navrhnúť prípadné
konkrétne ekostabilizačné opatrenia,
- rešpektovať biotopy národného európskeho významu aj mimo územia nadregionálneho
biokoridoru a priradiť im zodpovedajúce funkcie v miestnom územnom systéme ekologickej
stability,
- rešpektovať a chrániť prvky územného systému ekologickej stability na riešenom území,
- navrhované aktivity v extravilane obce konzultovať so Štátnou ochranou prírody, regionálnym
strediskom ochrany prírody a krajiny v Prešove,
- rešpektovať zaradenie obce Podhorany do 1. stupňa ochrany v zmysle zákona číslo 543/2002 Z.z.
o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

14. Požiadavky z hľadiska životného prostredia

V riešení územného plánu obce z hľadiska životného prostredia je potrebné:

- navrhnuť lokalizáciu a kapacity chýbajúcej občianskej vybavenosti s ohľadom na životné
prostredie,
- navrhnuť vhodné lokality pre rekreačné aktivity,
- navrhnuť odstránenie všetkých dopravných závad a tým zvýšenie priepustnosti dopravných trás,
- navrhnuť dostatok parkovacích miest na ekologickej báze ochrany povrchových tokov
a podzemných vôd,
- doriešiť spôsob likvidácie tuhého komunálneho odpadu a systém separácie,
- pri riešení nových uličných koridorov navrhovať také šírkové usporiadanie, aby sa na nich v
primeranej miere uplatnila aj verejná zeleň,
- chrániť jestvujúce plochy s verejnou zeleňou a zabezpečiť v budúcnosti ich nárast,
- na kolíznych miestach medzi funkčnými plochami navrhovať aj ochrannú a izolačnú zeleň a
riešením umožniť ochranu najvýznamnejších krajnotvorných prvkov.

Pre ochranu zdravého prostredia v zastavanom území je potrebné:

- ochraňovať podzemné vody vybudovaním kanalizácie,
- výstavba verejnej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd,
- rešpektovať pásmo hygienickej ochrany hospodárskeho dvora,
- pre vykurovanie používať zemný plyn s možnosťou využitia alternatívnych zdrojov energie,
- podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, najmä pozdĺž tranzitných dopravných koridorov,
- zamedziť znečisťovanie územia komunálnym odpadom dôsledným separovaným zberom.

Za účelom ochrany zdravého prostredia je potrebné navrhnuť opatrenia na zmenu funkčného
využívania krajiny predovšetkým:

- opatrenia na rešpektovanie stresových faktorov, alebo na ich zmiernenie,

- doplnenie štruktúr územného systému ekologickej stability,
- zmena – delimitácia pri zatrávení ornej pôdy na zosuvoch,
- zosuvné územia – limitovaný rozvoj sídla zatrávenie ornej pôdy,
- protierózne opatrenia,
- agroenvironmentálne opatrenia (nevyhnutné kosenie),
- prvky ÚSES je potrebné akceptovať ako záujmové územia ochrany prírody – ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia,
- pozdĺž hydrických biokoridorov navrhnuť plochy pre výsadbu sprievodnej a brehovej vegetácie,
- navrhnuť potenciálne plochy pre realizáciu náhradnej výsadby za asanované dreviny v obci a osobitne v jej zastavanej časti.

Požiadavky z hľadiska životného prostredia budú riešené v jednotlivých častiach územného plánu.

15. Požiadavky na riešenie odpadového hospodárstva

Východiskovým dokumentom pre riešenie problematiky odpadového hospodárstva v obci Podhorany je Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja a transformuje ich na konkrétne podmienky obce.

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 371/2015 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

V obci je zabezpečený separovaný zber odpadu. Zber a odvoz odpadu zabezpečuje obec v spolupráci s firmou KOSIT, a. s.

Komunálny odpad z domácností sa zhromažďuje v 120 l zberných nádobách, ktorými sú vybavené domácnosti a prevádzky produkujúce komunálny odpad.

Produkcia komunálneho odpadu v obci Podhorany za rok 2023:

Číslo druhu odpadu	Názov odpadu	Množstvo (t/rok)
200301	Zmesový komunálny odpad	80,370
200307	Objemný odpad	8,140
200102	Sklo	10,680
200139	Plasty	10,058
200101	Papier a lepenka	3,540
20014005	Železo a oceľ	23,689
200136	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	19,534

Zdroj: ŠÚ SR, Obecný úrad Podhorany

Miera triedenia komunálneho odpadu za príslušný rok (2023) bola 45,51%.

Počet domácnosti podľa typu zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu v rodinných domov – kompostovanie v kompostovacom zásobníku bol 222 domácnosti. Obec nemá zriadený zberný dvor ani kompostovisko. Na území obce nie sú definované divoké skládky plošného charakteru.

V riešení Územného plánu obce Podhorany v oblasti zhodnotenia odpadového hospodárstva je potrebné:

- V súlade s platnou legislatívou zlepšovať kvalitatívne charakteristiky odpadov s cieľom redukovať negatívne vplyvy na životné prostredie.
- Zvýšiť podiel zhodnocovania a znížiť podiel zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov, uprednostňovaním materiálového zhodnotenia v zmysle zákona o odpadoch v znení neskorších noviel.
- Naďalej zabezpečovať a postupne rozširovať komodity separovaného zberu pre zhodnotiteľné odpady vybudovaním účinného systému separovaného zberu s vhodným systémom zvozu na zariadenia na triedenie a zhodnocovanie odpadov, resp. na zariadenia na kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu, ktoré sa postupne zriaďujú v zmysle schváleného programu odpadového hospodárstva Prešovského kraja, pričom umiestnenie nových zariadení má sledovať princíp blízkosti berúc do úvahy ekonomickú efektívnosť.

Pre riešenie odpadového hospodárstva, je potrebné riešiť zriadenie zberného dvora na zber a separovanie TKO.

Dobudovanie infraštruktúry v oblasti odpadového hospodárstva je potrebné riešiť v súlade s cieľmi a opatreniami smernej a záväznej časti schválených programov odpadového hospodárstva Prešovského kraja.

16. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu

V riešení územného plánu obce pri prestavbe, dostavbe a vytváraní novej zástavby je potrebné chrániť poľnohospodársky a lesný pôdny fond a za tým účelom je potrebné:

- zdokumentovať kvalitatívne skupiny pôd v katastrálnom území obce,
- hranice zastavaného územia rozširovať len na územnom pláne stanovený účel,
- nepoľnohospodársku činnosť orientovať predovšetkým na plochy v zastavanom území, respektíve mimo zastavané územia obce, na menej hodnotných pôdach,
- najcennejšie ucelené plochy ornej pôdy ponechať na intenzívnu rastlinnú výrobu, odporučiť spôsob využívania a hospodárenia,
- pri spracovaní územného plánu obce je nutné rešpektovať zákony súvisiace s ochranou poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu a príslušné nariadenia,
- zábery poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu navrhovať prednostne na pozemkoch mimo BPEJ chránených v katastrálnom území obce,
- pozemky, ktoré nie sú využiteľné pre lesnú produkciu v prípade potreby navrhnúť na preradenie z lesného pôdneho fondu do poľnohospodárskeho pôdneho fondu a naopak.

Pre použitie poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie bude v rámci územného plánu vypracované osobitné vyhodnotenie.

17. Požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva

17.1. V oblasti obrany štátu

Riešené územie nie je dotknuté záujmami obrany štátu. V katastrálnom území obce Podhorany sa podľa Správy nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany Slovenskej republiky v Košiciach nenachádzajú vojenské objekty ani ich ochranné pásma, ktoré by bolo potrebné v územnoplánovacej dokumentácii rešpektovať.

17.2. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva

Obec Podhorany má spracovaný a schválený plán ukrytia, podľa ktorého je ukrytie obyvateľstva obce zabezpečené v čase po vyhlásení mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov.

Z hľadiska civilnej ochrany je potrebné akceptovať platný plán ukrytia obyvateľstva obce a v územnom pláne hromadné ukrytie obyvateľstva obce riešiť v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

V území nie sú stanovené lokálne požiadavky pre zámery rozvoja priestoru civilnej ochrany.

Územný plán s ohľadom na veľkosť obce rieši hromadné ukrytie obyvateľstva obce v rámci civilnej obrany v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu a ukrytie obyvateľov rieši v bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukryvaných osôb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov. Ukrytie pracovníkov výrobného sféry v odolných a plynutesných úkrytoch v oblasti ohrozenia na území výroby v účelových priestoroch zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti.

Obec zabezpečí dopracovanie a schválenie plánu ukrytia obyvateľstva obce v prípade ohrozenia v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z. z. a zrealizuje zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.

17.3. V oblasti požiarnej ochrany

Obec má požiarnu zbrojnicu, ktorá sa nachádza v blízkosti budovy obecného úradu a je v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave, ktorý si vyžaduje rekonštrukciu. Vybavenie a stav protipožiarnej techniky je v dobrom stave. Obec má zriadený dobrovoľný hasičský zbor s 10 dobrovoľníkmi. Požiarna ochrana obce Podhorany je zabezpečovaná Hasičským a záchranným zborom mesta Prešov.

Požiadavky z hľadiska požiarnej ochrany obce sa riadia príslušnými ustanoveniami zákona číslo 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom a územný plán ich bude riešiť v rámci rekonštrukcií a výstavbe nových miestnych komunikácií, chodníkov a voľných nástupných plôch zabezpečením dostatočných šírkových parametrov príjazdových ciest, ktoré je potrebné označovať a trvalo udržiavať a zabezpečením dostatočného množstva vody pre účely požiarnej ochrany v rámci verejného zásobovania obce vodou z rozvodných potrubí celoobecného vodovodu.

17.4. V oblasti ochrany pred povodňami

Obec sa rozprestiera v údolí Dlhého potoka. Dlhý potok a ďalšie potoky odvádzajú aj dažďové vody, ktoré sú zachytené priekopami a rigolmi. Potoky sú na niektorých miestach zanesené. Obec má len čiastočne vybudované záchytné priekopy.

V katastrálnom území obce Podhorany sú v správe organizácie SVP, š. p. , Povodie Hornádu, odštepny závod, so sídlom v Košiciach, nasledujúce vodné toky s identifikačným číslom toku (ID):

- Drobný vodný tok (DVT) Dlhý potok, ID toku 4-32-04-486
- DVT bezmenný (správcovský názov Čonkáš), ID toku 4-32-04-494
- DVT bezmenný (správcovský názov Dlhý – BP), ID toku 4-32-04-492
- DVT bezmenný (správcovský názov Dlhý – BP), ID toku 4-32-04-491
- DVT Podhoranský, ID toku 4-32-04-520
- DVT bezmenný, ID toku 4-32-04-526

Kapacita uvedených vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}). Počas prechodu povodňových prietokov môže dôjsť k vybreženiu vody z korýt tokov a k zaplaveniu priľahlých území. V prípade výstavby stavebných objektov v blízkosti vodných tokov, je potrebné vypracovať znázornenie pravdepodobného priebehu záplavovej čiary povodne vo vodnom toku (hladinový režim – 2D hydrodynamický model) pre Q_{100} ročnú vodu. Následne výstavbu stavebných objektov situovať mimo zistený rozsah záplavového územia pri Q_{100} .

Pre výkon správy dotknutých vodných tokov v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž DVT ponechať voľný nezastavaný pobrežný pozemok (manipulačný pás vodného toku) v šírke 5,0 m od brehovej čiary toku (t. j. v uvedenej odstupnej vzdialenosti nerealizovať drobné stavby, oplotenie, výsadbu drevín, atď.) a zároveň zabezpečiť, aby správcovi toku bol umožnený prístup k vodným tokom pre účely zabezpečovania prevádzkových činností správcu toku vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na klimatickú krízu, riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody je potrebné navrhnuť opatrenia na zadržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech rodinných domov, prípadne iných stavebných objektov) na pozemku stavebníka prostredníctvom vsakovacích objektov (prípadne s retenčnými nádržami), dažďových záhrad, jazierok a podobne tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov. Ak nie je možné zachytávať vodu z povrchového odtoku na mieste dopadu zrážok alebo v jeho tesnej blízkosti, možno ju odvádzať do povrchových vôd. Uvedené opatrenia je potrebné navrhnuť tak, aby prípadný odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanoveniami § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z. z. podľa § 9.

V zmysle ustanovení zákona číslo 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov vodných tokov Dlhého potoka a Podhoranského potoka a ich prítokov je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky min 5,0 m.

V rámci ochrany pred povodňami v územnom pláne obce je potrebné navrhnuť zabezpečenie ochrany zastavaného územia obce pred povrchovými vodami Dlhého potoka na Q_{100} ročné s riešením záchyty

splavenín a realizovať opatrenia na zadržanie „pridaného odtoku“ v území tak, aby odtok z daného územia do recipienta nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody recipienta.

Na území obce sa nenachádzajú melioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. Bratislava, ktoré by bolo potrebné rešpektovať.

18. Požiadavky na riešenie vymedzených častí obce, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny

V návrhu územného plánu obce nebude potrebné vymedziť časti obce, ktoré by bolo potrebné riešiť vo väčšej podrobnosti územným plánom zóny. Územný pán obce môže určiť plochy pre spodrobnenie riešenia urbanistickými štúdiami resp. inými dokumentáciami.

19. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

V územnom pláne obce je potrebné vypracovať a stanoviť zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, ktoré budú východiskom pri umiestňovaní stavieb, prestavbách a rekonštrukciách:

- v oblasti urbanistickej koncepcie
- v oblasti dopravy a technického vybavenia
- v oblasti zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorbu krajiny,
- v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

Priestorové a funkčné regulatívy územia formou záväzných regulatívov pre jednotlivé druhy zástavby budú obsahovať nasledovné regulatívne prvky:

- funkčné obmedzenia,
- funkčnú využiteľnosť plôch.

20. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby

V riešení územného plánu obce je potrebné rešpektovať verejnoprospešné stavby vyplývajúce zo záväznej časti územného plánu Prešovského samosprávneho kraja.

Verejnoprospešnými stavbami obce budú predovšetkým:

- Stavby občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry, kde bude preukázateľný verejný záujem,
- Stavby dopravy a technického vybavenia,
- Stavby v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

21. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu

Dokumentácia územného plánu obce bude pozostávať z textovej a grafickej časti.

Textová časť bude obsahovať základné údaje, riešenie územného plánu a záväznú časť, prípadne doplňujúce údaje a dokladovú časť.

Záväzná časť bude obsahovať najmä:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia,
- vymedzenie zastavaného územia obce,
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území,
- zoznam verejnoprospešných stavieb,
- zásady vyplývajúce zo záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva,
- určenie častí obce, na ktoré je potrebné obstaráť dokumentácie podrobných riešení,
- schému záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.

Grafická časť bude obsahovať:

- výkres širších vzťahov v mierke 1: 50 000,
- komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v mierke 1:10 000 a v mierke 1: 2 000,
- výkresy riešenia verejného dopravného a technického vybavenia v mierke 1: 2 000,

- výkres riešenia ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability 1:10 000,
- návrh perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely v mierke 1:5 000.

Vypracovaný elaborát bude spracovaný v digitálnej forme, archivovaný spracovateľom a vydodaný 3x textová a grafická časť v analógovej forme a 1x na CD nosiči.